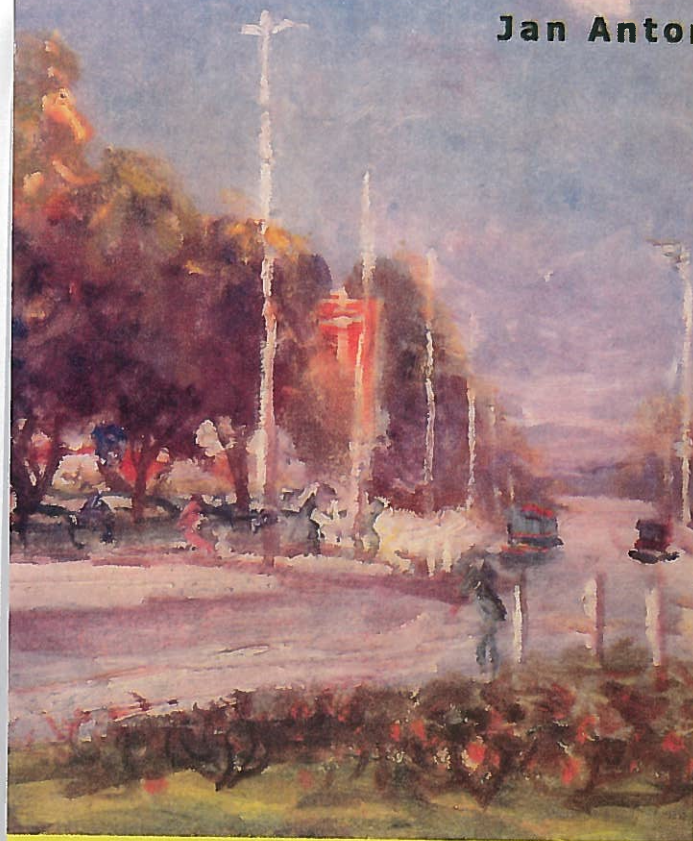

**PRAVDA VYJDE NA POVRCH
JAKO OLEJ NA VODU**

Jan Antonín Baťa

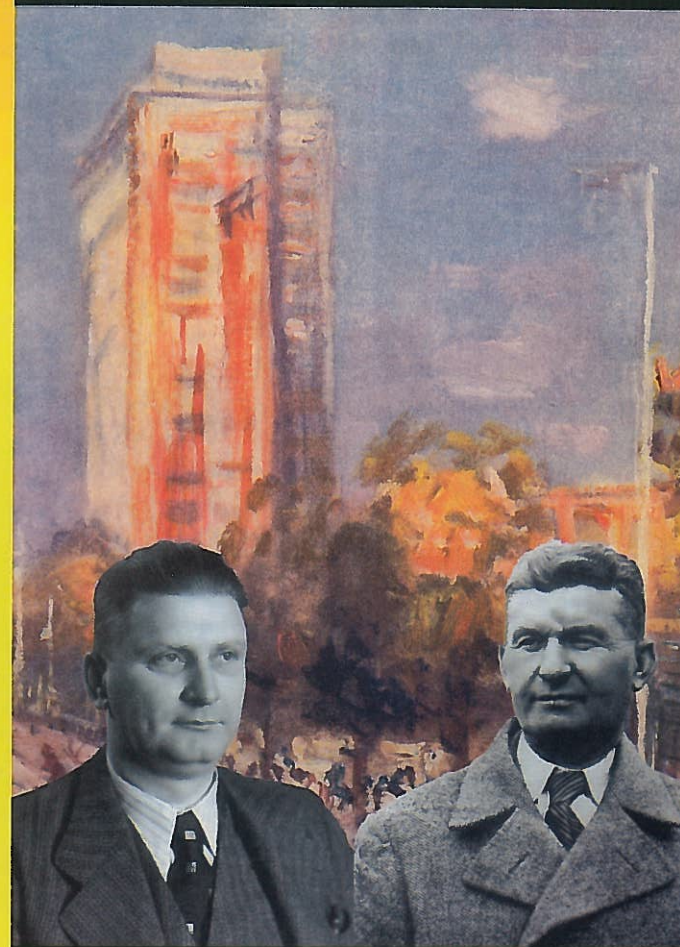
Edita Baťová de Oliveira, Nelson V. d'Oliveira

DOVĚTEK

DOVĚTEK

M
B
2003

**Edita Baťová de Oliveira
Nelson V. d'Oliveira**

**SÁGA O ŽIVOTĚ A SMRTI
JANA BATI A JEHO
BRATRA TOMÁŠE**

LUSITANICA

Edita Baťová de Oliveira
Nelson Verlangieri d'Oliveira

Dovětek

Sága o životě a smrti Jana Bati

a jeho bratra Tomáše

ISBN 80-00360-4-3

Kniha vychází v roce 40. výročí úmrtí
Dr. h. c. JANA ANTONÍNA BATI

Vydání podpořili:

Jan ŠINÁGL, Žebrák

Petr CZASCH, Bruntál

Copyright © Edita Baťová de Oliveira,
Nelson Verlangieri d'Oliveira, 2005

Příloha „Když někdo v Praze příliš hluboko zasáhne
režim Beneš – Gottwald“

Copyright © Frankfurter Allgemeine Zeitung GmbH,
Frankfurt a. M., 2000
Poskytl Frankfurter Allgemeine Archiv
Všechna práva vyhrazena

Příloha „Lex Jan Antonín Baťa“
Copyright © Jiří Šetina, 1998

ISBN 80-903360-4-3

Dovětek

Sága o životě a smrti Jana Bati
a jeho bratra Tomáše

„Myslím, že jsem už řekl vše. Důležité je ale připomenout, jak císařství vzniklo. Vymezit, co jsme byli a kdo jsme byli. Část těch dějin všichni znají. Tu druhou však ještě nikdo nepověděl...“

Spojené Státy se vždy chovaly vůči ostatním národům nepoctivě. Buďte opatrní, kdykoli s námi jednáte. Zaplétat se do záležitostí jiných zemí je zlozvyk, jehož se neumíme zbavit.“

Jan Bati

Gore Vidal

Interview vydané v brazilském deníku *Folha de São Paulo* pod názvem *Americké dějiny, které se neučí ve školách. Zlatý věk.*

PŘEDMLUVA

Právní stanovisko známého českého právníka a někdejšího generálního prokurátora České republiky JUDr. Jiřího Šetiny stvrzuje zákonnost dokumentů, jež zakládaly převod Baťovy světové organizace z jejího zakladatele Tomáše Bati Sr. na Jana Antonína Baťu. Kupní smlouva a její náležitosti beze zbytku naplňovaly zákony platné v Československu ve třicátých letech dvacátého století (1931 – 36).

Předložený *Dovětek* svým rozsáhlým dokladovým materiálem a analytickými úvahami zřetelně objasňuje, jak byly platné zákony demokratické země ignorovány a pošlapány ve prospěch Tomáše Bati Jr. a jeho matky Marie Baťové justičními orgány Spojených států a některých dalších zemí.

Podrobně a střízlivě zde popisujeme propojení mezi jednotlivými osobami, výrobními jednotkami a holdingem Baťovy organizace a právními kanceláři. Všechno to, co bylo zneužito k dosažení hlavního záměru – odstranění Jana Bati z řízení a vedení Baťovy světové organizace.

Je potřeba zmínit se o mimořádné příležitosti, o kterou se připravil brazilský stát nevyslyšením nesčetných apelů, žádostí a proseb samého Jana

Bati a později i jeho potomků a rodiny, aby mu země, která ho přijala za svého občana, poskytla také právní a politický týl, s nímž by býval mohl prosadit svá nezpochybnitelná práva.

Brazilské úřady se nechaly přesvědčit prázdnými argumenty amerických a švýcarských autorit a přijaly tezi, že šlo o prostý rodinný spor. Výsledkem toho bylo, že technologický, ekonomický a finanční majetek největší světové obuvnické organizace se ocitl mimo dosah této země a jejího obyvatelstva. Je to nevyčísitelná újma, pokud bereme v úvahu ztrátu pracovních míst, daňových odvodů, cizích valut a průmyslového rozvoje.

Ačkoli mu nebylo takové zázemí poskytnuto, ačkoli byl fyzicky a ekonomicky oslaben, přesto nám Jan Baťa ukázal velkolepý příklad podnikání v oblasti, která je dodnes zdrojem potíží a sporů. Mluvíme zde o agrární reformě.

Tento brazilský občan o mnoho roků předběhl svou dobu, když vytvořil kolonizační projekty ve státech São Paulo a Mato Grosso do Sul. Založil města a usadil tisíce brazilských občanů, aniž by použil jediný halér z veřejných peněz. Jak fantastické projekty by mohl vykonat, kdyby se mu dostalo odpovídající vládní podpory. Do své smrti se ale něčeho takového nedočkal.

Profesor Miroslav Ivanov, autor knihy *Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše*, v prvních odstavcích svého díla vylíčil, jak všechno vlastně začalo – své první setkání s jednou z dcer Jana A. Bati, počáteční nedůvěru, se kterou vyslechl její první slova, aby se posléze dozvěděl, že to byly zkreslené popisy událostí, o kterých většina československé a světové veřejnosti neměla ponětí. Vzhledem k tehdejším okolnostem to není ani překvapující a dnes už je vše jasně vysvětleno. Po pravdě – mnoho představitelů intriky si nepředstavovalo, že dříve nebo později všechny dokumenty a pravdivé informace vyjdou na světlo Boží a osvětlí jednu z nejpodlejších nespravedlností spáchaných na Janu Baťovi, na lidské bytosti, která věnovala celý svůj plodný život budování podniku a revoluční technologii a co je snad to nejdůležitější, revolučnímu vztahu mezi Kapitálem a Prací, předvídáje a předbíhaje o desetiletí výdobytky, které dělnické spolky teprve po dlouhém a urputném boji docílily jen někde na světě. Analyzujeme-li pozorně růst Baťovy organizace po převzetí jejího kormidla Janem A. Baťou, musíme tuto pravdu jednoznačně přijmout.

II.

Příhodilo se ale, že po vydání první knihy vyšly najevo nové informace. Osoby po dlouhé roky mlčící se přihlásily a teprve tehdy jsme si mohli uvědomit, kolik informací a důležitých závěrů nebylo možno spisovateli tlumočit pro nedostatek času nebo příležitosti a dokonce nedostatek určitých informací, který pak někdy způsobil nedorozumění a také chyby. Celá tato zapletená záležitost nevyjde snad už nikdy celkově na světlo Boží. Zejména proto, že řada představitelů už není mezi námi, včetně hlavní oběti celé intriky. Přesto však může být a bude dána na veřejnost úplnější a doslova ohromující rekonstrukce zločinu spáchaného proti Janu Baťovi ve zhuštěném spisu jako doprovod ke knize profesora Ivanova. Později přibude ještě další kniha, kde budou vypsány podrobnosti, aby byla jasně a nezvratně ukázána pravda všem poctivým českým občanům. Především těm, kteří byli po dlouhá léta doktrinováni, naučeni a nezřídka i přinuceni opovrhovat člověkem, jehož postava lidské bytosti a podnikatele se může rovnat pouze hrstce bohatýrů jemu podobných, ať už se mluví o jakémkoliv období, zemi, práci nebo výkonu.

III.

Jsou to záležitosti obzvláště bolestné pro zemi jakou je Brazílie, kde existuje tolik možností a tolik nedostatku. Pro zemi, které tímto nepoctivým způsobem byla odňata možnost využít plány a předpoklady vynikajícího občana, jenž ji přijal jako svou novou vlast a snažil se zde pokračovat ve své doposud vítězné dráze rozvoje a výkonu. Vždycky však před sebou nacházel mnohé dveře zavřené a narážel na zločinné a nezodpovědné intriky, které mu vědomě a neustále kladly překážky v jeho úsilí zopakovat v Brazílii ty nespočetné úspěšné projekty, které za svého života rozmnožil po celém světě. Jan Baťa, pokud ještě žil, a potom jeho potomci se pokoušeli zainteresovat brazilské úřady a vládu na podpoře svých práv, počínaje vládou presidenta Getulia Vargase v roce 1942, ale vždycky jim v cestě stála neprostupná překážka v podobě ministerstva zahraničí (*Itamarati*). Stanoviska tohoto úřadu byla konspirativně připravována americkými přívrženci, nacházejícími se pod silným vlivem lobby amerického State Departmentu a CIA.

Hlavními těmito přívrženci byli vyslanci Osvaldo Aranha, Roberto Campos a João Neves da Fontoura. Poslední z nich dokonce zastupoval zájmy

československé komunistické vlády. Tuto skutečnost sám přiznal, když svému prezidentu Vargasovi vrátil instrukci zastat se práv brazilského občana Jana Bati s vysvětlením, že zastává zájmy protistrany. Byl to od něj čin svým způsobem odvážný.

Mimo jmenovaných celá řada dalších představitelů naší země u cizích vlád zůstala nečinných pravděpodobně proto, že měli pokyny nevyslechnout žádosti nebo protože byli přesvědčeni, že se jedná o pouhý rodinný spor. Ptáme se tedy: jednalo se o rodinný spor nebo o politické a ekonomické zájmy mezinárodních mocností? Odpověď velvyslance Spojených států amerických v Brazílii Caffery prezidentu Vargasovi, který ho povolal do paláce *Catete* v Rio de Janeiru a žádal na něm vyškrtnutí Jana Bati z černé listiny, uveřejněná pod obrovskými titulky v deníku *O Mundo* žurnalisty Geralda Rochy, byla až hrubě nevychovaná:

„PRESIDENTE, NEPLEŤTE SE DO TOHO. TO JSOU HOSPODÁŘSKÉ A KONKURENČNÍ ZÁLEŽITOSTI VYSOKÝCH MEZINÁRODNÍCH KRUHŮ“.

Nedostížný systém práce Jana Bati, jehož Organizace neustále rostla, dělal americkým a anglickým podnikatelům starosti, protože se mu nedokázali postavit. Takže platilo všechno. Jakýkoliv čin, který by sesadil Jana Baťu z řízení jeho Organizace. Vyvrcholilo to ve spolčení Angličanů a Američanů za vydatné pomoci československé

londýnské exilové vlády dr. Edvarda Beneše, ale také za přispění švýcarské vlády a spravedlnosti. Proč by tyto velké mocnosti měly dovolit, aby se taková nedůležitá země jako Brazílie pletla do jejich zájmů a záležitostí?¹

¹ - viz položky 4.10, 4.11, 4.12, 4.13 v kapitole IV. a také kapitoly X. a XI.

IV.

Všechna tato fakta jsou přesvědčivě doložena níže uvedenými dokumenty. Většina z nich je pravděpodobně založena v nedůležitých archívech ministerstva zahraničí:

4.1 Referát brazilského konzula v Praze Decia Coimbr¹, který podrobně vylíčil ostudnou frašku rozsudku vneseného nad brazilským občanem Janem Baťou, jejímž jediným praktickým účelem byla konfiskace jeho majetku.

4.2 Referát admirála Lucia Martinse Meiry, jenž tehdy zastával funkci zástupce vedoucího vojenského úřadu presidenta Brazilské republiky, ze dne 14. května 1951.

4.3 Stanovisko admirála Lucia Meiry (byl rovněž inženýrem a advokátem), který se vyjádřil, že problém Jana Bati je politický a ekonomický, kde by se patřilo brazilské vládě do záležitosti zasáhnout. S tím pak byla věc presidentskou kanceláří předložena generálnímu prokurátorovi republiky. Ten se vyjádřil proti mínění „podle zákona“, ale usoudil, že rozhodnout musí president republiky, protože se tady skutečně jedná o otázku „politic-

¹ - Francisco M. Arcanjo: Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati (Marek Belza, 2004, s. 122-124)

kou a ekonomickou“ a ne otázku rodinného rozporu, jak neustále tvrdilo ministerstvo zahraničí.¹

4.4 Skvělé rozhodnutí soudce Alcina Pinta Falcãa v řízení, které proti Janu Baťovi vedla československá vláda v Brazílii s cílem zmocnit se firem Comercial Alto Paranã S. A. a Cia de Viação São Paulo - Mato Grosso S. A. Akcie obou těchto firem byly zakoupeny a zaplacený z prostředků firmy Baťa a. s. Zlín přes německou Banco Transatlantico Alemão, pobočku ve městě Olomouci v okupovaném Československu. Předmětné firmy byly Janu Baťovi nabídnuty prostřednictvím tehdejšího guvernéra státu São Paulo od bratrů Slomanových, německých občanů, kteří se hodlali vrátit do Německa a souhlasili s vyplacením peněz v Československu.

Dříve než se o to československá vláda pokusila soudně, poslala po odsouzení Jana Bati a po konfiskaci veškerého jeho majetku včetně firmy Baťa a. s. Zlín do Brazílie dr. Jiřího Udržala, aby se akcií zmocnil administrativní cestou. Akcie byly uloženy v Banco do Brasil pod kontrolou brazilské vlády. Když se Jan Baťa dozvěděl prostřednictvím přátel Nelsona d'Oliveiry o úmyslech a už téměř úspěšné Udržalově snaze za pomoci ministerstva financí a dr. Joãa Neves da Fontoury, dal ihned svým advokátům pokyn k soudnímu obezlání ministerstva financí, aby akcie nevydalo ni-

¹ - viz položky 4.1 a 4.10

komu jinému, než jemu samému, jakožto zákonnému majiteli firmy Baťa a. s. Zlín. Tak Udržalův pokus překazil. Brazilská vláda potom předložila otázku propadnutí předmětných akcií Komisi válečných oprav, tvořené představiteli všech deseti ministerstev pod předsednictvím generálního sekretáře ministerstva zahraničí Hildebranda Accioliho. Komise po důkladné analýze rozhodla, že akcie mají být odevzdány Janu Baťovi jako zákonnému majiteli Baťovy organizace. Jednohlasnému rozhodnutí už nepříslušelo odvolání. Přesto však, když se proces později vrátil do kanceláře presidenta republiky, získal vyslanec João Neves da Fontoura presidentův souhlas, aby byla věc rozhodnuta soudně. Tak připadlo váženému sudím Alcinu Pinto Falcãovi přisoudit v podloženém a skvělém rozsudku vítězství Janu Baťovi. Pokus československé vlády uplatnit nezákonnou konfiskaci, které se dopustila již předtím ve své zemi, tím byl odkázán do patřičných mezí. Ve vyšších instancích brazilské justice byl rozsudek soudce Alcina Pinta Falcãa jednohlasně potvrzen.

Tomáš Baťa Jr. se k procesu neodvážil připojit. Pokusil se sice strýce právně obeslat a přihlásit se k majetku Baťovy organizace. V brazilských novinách také uveřejnil zprávu, že se bude hlásit o svá „práva“, ale nakonec zůstalo jenom na výhrůžce. Vyhledal raději pomoc u americké spravedlnosti, která se vpletla do svrchovanosti Brazílie a ve Spojených státech rozhodla, že Jan Baťa

nesmí prodávat pozemky v Brazílii, kromě pouhých 33 hektarů na každého klienta s tím, že výsledek prodeje může být použit pouze na výplaty zaměstnanců a na daňové odvody. Zbytek musí být uložen do pobočky City Bank v São Paulu k dispozici americké justici. Neposlušnost by znamenala soud *in absentiam* ve Spojených státech.

4.5 Stanovisko bývalého generálního prokurátora České republiky **JUDr. Jiřího Šetiny**, jež podporuje analýzu admirála Lucia Meiry i mínění generálního prokurátora Brazílské republiky. Všichni shodně konstatovali, že se jedná o otázku hospodářskou a politickou, jejímž jediným účelem v intencích komunistického režimu bylo zmocnit se ohromného majetku Baťů v jejich rodné vlasti.

4.6 Rozsudek tribunálu v Amsterdamu v řízení, které Tomáš Jr. vedl proti Janu Baťovi v Holandsku, tak jako to už udělal ve Spojených státech. Požadoval 45 % akcií holandské firmy Bata Best, které náležely Janu Baťovi podle Kupní smlouvy a Poslední vůle Tomáše Bati Sr.¹ Ostatních 55 % akcií patřilo švýcarské Holding Leader A. G. St. Moritz, jež držela majoritní akciové podíly všech podniků Baťovy organizace mimo Československo. Tomáši Baťovi se podařilo zmocnit se oněch 55 % přes procesy a řízení, která vedl ve Spojených státech a ve Švýcarech, a jež jsou podrobně objasněna jak knihou dr. Ivanova, tak tímto Do-

¹ - viz položky 7.1 a 7.8 v kapitole VII.

větkem. Jenomže v Holandsku nemohl Tomáš Jr. využít triků, vytáček a také vlivu politiků a vládních autorit tak, jako ve Spojených státech. Holandská justice respektovala ustanovení Kupní smlouvy a Poslední vůle Tomáše Sr. Janu Baťovi přirčila nejen oněch 45 % akcií firmy Bata Best, ale vyjádřila se také, že Jan Baťa je jediný a nesporný majitel celé světové Baťovy organizace.

4.7 Rozhodnutí soudu v New Yorku, vyslovené soudcem Schreiberem v řízení zahájeném Tomášem Baťou Jr. a jeho matkou Marií Baťovou proti Janu Baťovi za účelem zrušení celého zákonného postupu převodu Baťovy světové organizace podle přání Tomáše Bati Sr., vysloveného jeho Poslední vůlí s vědomím a s výslovným a naprostým souhlasem zájemců – Tomáše Bati Jr. a jeho matky, vdovy Marie Baťové. Ve svém dlouhém rozsudku sudí Schreiber staví na domněnkách a představách, opovrhuje doklady a fakty, která byla tehdy k dispozici, vzhledem k neobyčejné okolnosti, že klíčové dokumenty byly zadrženy v rukou českých úřadů a představitelů v dohodě s vládními orgány americkými, podněcovanými Tomášem Jr. Dokladů se zmocnili a uschovali je tak, aby je Jan Baťa nemohl dohledat a předložit americkým soudcům. Jenom proto soud rozhodl ve prospěch Tomáše Bati a přikázal, aby 826 akcií Leadera A. G., které se nacházely pod ochranou osobního sekretáře a důvěrníka Jana Bati Franka Mušky, bylo po jeho smrti odevzdáno Tomáši Baťovi Jr.

Zde je třeba poznamenat, že na „pečlivou analýzu“ rozsudku soudce Schreibera poukazuje už způsob, jakým oslovuje Jana Baťu, nazýváje ho lhářem, manipulátorem nehodným kreditu, lstivým podvodníkem nezletilých dětí a bezbranných vdov atd. To nesvědčí o dostatečném oproštění od předsudků, potřebném soudci, aby mohl spravedlivě rozhodovat. Soudce prostě rozhodl, že Tomáš Baťa Sr. zemřel, aniž by zanechal Poslední vůli¹, že akcie Leadera A. G. nebyly zahrnuty v Kupní smlouvě, dokladu uloženém v pokladně Tomáše Bati Sr., jím podepsaném a adresovaném Janu Baťovi², a že ani platnost řečeného dokladu nemohla být prokázána. Byl to arogantní útok na svrchovanost a legitimitu československých zákonů. Je také třeba poznamenat, že „bezbranná vdova“ Tomáše Bati Sr. byla otevření pokladny přítomna společně se svým bratrem Alexandrem Menčíkem, který v té době zastával funkci poradce správní rady firmy Baťa a. s. Zlín. V sejfu se našlo 1996 akcií Leadera A. G. shodně s Protokolem, vyhotoveným při jeho otevření a podepsaným oběma jmenovanými, tady vdovou Marií Baťovou a synem Tomášem Jr.³ Existenci Protokolu v řízení vedeném soudcem Schreiberem oba pod přísahou zapřeli, zatímco dokument byl během soudních řízení ve Spojených státech a ve

¹ - viz doklady 7.1 a 7.8 v kapitole VII.

² - viz dále doklady 7.2 – můžeme jasně číst slova: „Mimo těchto hodnot Vám prodávám...“ – a 7.7 v kapitole VII. a kapitola X.

³ - doklad 7.1 v kapitole VII.

Švýcarsku uschován vládou Československa. Důvody už známe. Po vyhotovení a podpisech Protokolu byly akcie znovu uloženy do pokladny a klíč odevzdán vdově, která jej potom, stejně jako celou pokladnu s akciemi Leadera A. G. uvnitř, předala Janu Baťovi. Ten se nadále ujal vedení Baťovy organizace a akcie převedl na své jméno, jak můžeme vyrozumět z níže uvedených dokumentů 7.1 a 7.8.

Ještě než se Jan Baťa roku 1941 odjel trvale usadit do Brazílie, ponechal dotyčné akcie v rukou Franka Mušky (826 akcií) a u Donalda Hilla (280 akcií osobně a 890 akcií přes firmu North River). Oba byli posléze nepřijatelným způsobem napadnuti Tomášem Jr. a jeho matkou Marií Baťovou (Frank Muška přes svou pozůstalost, protože zemřel v roce 1942), což je jasně zdokladováno v tomto *Dovětku*.

Rozsudek se opíral o názor určitého českého právníka, příznivě nakloněného Tomáši Jr., jenž své mínění založil jenom na části dokladů, které legitimovaly převod Organizace na Jana Baťu. Stalo se to proto, že většina fundamentálních dokladů, dokazujících zákonnost převodu s naprostým souhlasem dědiců, byla sekvestrována československou vládou. Jan Baťa k nim tak ztratil přístup nutný pro svou vlastní obranu a nemohl proto zabránit nesmyslným verdiktům, které ho připravily o kontrolu Organizace.

4.8 Rozsudek Nejvyššího soudu v New Yorku, složeného z pěti soudců (Glennon, Dore, Shintag, Van-Voorhis a Hofferma), ve prospěch Tomáše Bati Jr. Nebylo to jednohlasné rozhodnutí – tři hlasy pro a dva proti poukazují na rozumnou pochybnost, přestože Jan Baťa neměl už dříve zmíněné doklady pro svou obranu.¹

4.9 Protest brazilské vlády podaný vládě Československa prostřednictvím generálního sekretáře ministerstva zahraničí vyslance Hildebranda Accioliho. Nóta obsahovala požadavek, aby byl brazilský občan Jan Antonín Baťa souzen na základě mezinárodní praxe a zákonů. Dokument se dnes pravděpodobně nachází ve starých archívech *Itamaratí*. Akce nebyla uskutečněna a práva brazilského občana tak zůstala bez ochrany. Odepření tohoto nároku nesmírně poškodilo zájmy samotné Brazílie.

4.10 Memorandum admirála Carlose Emilia Raffa Jr., zástupce ředitele vojenského kabinetu presidenta republiky za vlády presidenta Collora, vedoucímu řečeného vojenského úřadu, v němž odmítá stanovisko právní poradny ministerstva zahraničí. Toto stanovisko uvádí, že dědici Jana Bati by měli zahájit řízení na ochranu svých práv přímo proti české vládě, a žádá, aby věc byla vrácena prezidentu republiky nebo ministerstvu za-

¹ - hlavní doklady jsou zde vyjmenovány v kapitole VII: položky 7.1, 7.4, 7.5, 7.6 a 7.7 byly uschovány za pomoci navrhovatelů

hraničí. Tak se také stalo. Právní poradce ministerstva zakončil své stanovisko radou pro dědice, aby iniciativu s českou stranou zahájili osobně, protože česká vláda už dosáhla politické svobody a k intervenci brazilského státu v této záležitosti neexistuje důvod s jedinou výjimkou: jedná-li se o zapření spravedlnosti. Nabízí se zde ale otázka, jaký význam tedy měl referát vyslance Coimbry, který byl u řízení proti Janu Baťovi osobně přítomen a celou frašku namířenou proti brazilskému občanu podrobně popsal ministerstvu zahraničí? Nebylo to až skandální zapření spravedlnosti?

4.11 Tajné kabelogramy vyměněné mezi vládami Anglie a Spojených států prokazují, že americké orgány na žádost československé vlády pozdržely vyškrtnutí Jana Bati z černé listiny. Výměnou dosáhly toho, že jim československá vláda schovala nebo „ztratila“ dokumenty uvedené dále jako položky 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6 a 7.7. Tím Jan Baťa ztratil možnost obhajovat se s naprostou jistotou, kterou mu tyto doklady zaručovaly ve všech řízeních, vedených proti němu Tomášem Baťou Jr. v různých zemích. A právě obvinění ze zápisu na černou listinu bylo cílem československé vlády, aby ho mohla odsoudit a zkonfiskovat mu organizaci v Československu, ještě než by byl naturalizován jako brazilský občan. Řízení se uskutečnilo před výjimečným tribunálem sotva několik hodin před skončením platnosti zákona, jímž byl tento institut ustanoven.

Tomáši Baťovi Jr. se též podařilo získat Kupní smlouvu mezi Tomášem Sr. a Janem Baťou.¹ Její originál se dnes pravděpodobně nachází v některém z regálů československého ministerstva vnitra. Doklad pak zneužil k vyvolání procesů proti Janu Baťovi se zárukou, že československé úřady zabrání pokusům o vydání dalších rozhodujících dokumentů, které Kupní smlouvu doplňují.

TÍMTO USCHOVÁNÍM DOKUMENTŮ, KTERÉ OSOBNĚ PODEPSALI (TOMÁŠ BAŤA JR., JEHO MATKA MARIE BAŤOVÁ A DALŠÍ OSOBY JAKO SVĚDCI), MOHLI PAK PŘED SOUDEM ZAPŘÍT JEJICH EXISTENCI. TÍM SE VŠAK DOPUSTILI KŘIVÉ PŘÍSAHY.

Naproti tomu byl Jan Baťa některými soudci označen za lháře a podvodníka, protože tvrdošijně poukazoval na existenci zcela jasně zde prokázaných dokumentů.

4.12 Dokument vydaný společně americkým Justice a Treasury Departmentem. Tyto úřady provedly pod vedením svého advokáta Waltera G. Moylea podrobný přezkum ve věci žádostí Jana Bati a některých jeho podniků. Jejich výsledky zakládají ještě větší pochybnosti ohledně rozsudků americké a švýcarské spravedlnosti a poukazují na nezvyklou zmatečnost pokud jde o Georga Wettsteina, Hanse Bergera, ale především o Charlese Juckera. Spis byl archivován 16. února 1950,

¹ - dokument zaznamenaný jako položka 7.2 v kapitole VII.

ale byl americkými úřady udržován jako tajný až do 29. srpna 1994. Závěry se nacházejí v dalších poznámkách.

Bere se na vědomí, že v určitých předvídaných sporech a vzhledem k všeobecné nejistotě ohledně některých okolností, pokud jde například o majetek Franka Mušky, zjevně není možné s naprostou jistotou určit prospěšného majitele vyznačeného jmění. Rozumí se ale, že prospěšné držení je zachováno osobou nebo osobami, které je možno pokládat za oprávněné. Možnost existence neznámého majitele se jeví jako nepravděpodobná, uvážíme-li dlouhé dějiny organizace. Nikdo se nepřihlásil jako prospěšný majitel mimo oněch výše zmíněných. Kromě toho rozsáhlá dokumentace, shromážděná Treasury Departmentem v případě Jana Bati, nebyla schopna poskytnout jediný důkaz nebo stopu, jež by poukazovala na podporu nepřitele, tedy nacismu. Tento úřad doporučuje, aby bylo vydán pokyn vyškrtnout zmíněné firmy ve smyslu žádosti navrhovatele. Jako u každého uvolněného tajného dokumentu je jméno autora zamlčeno a uvádí se pouze iniciálami D. C. F.

Nezvratně nám to dokazuje, že černá listina byla pouhá výmluva a lest, kterou použili angličtí a američtí spojenci v tajné válce proti nebývalému vzrůstu Baťovy světové organizace. Připravili tak cestu a způsob, jak zničit geniálního a nesmírně schopného podnikatele, pod jehož vedením podniky vyrůstaly jak houby po dešti. Uznání nevin

jeho a celé Světové organizace vyslovené státem, který ho bezohledně zničil jako podnikatele a rozhodující měrou přispěl k tomu, že jeho poctivé a čestné jméno bylo zadupáno do bláta, podtrhuje a zlatým klíčem otevírá výpověď všech existujících dokladů. Zřetelně osvětluje intriky, pečlivě připravené hrstkou pseudodůvěrníků dobrého a poctivého člověka, kteří ho bídně zradili. Ve svých úmyslech byli podporováni promyšlenou činností vládních úřadů zemí, které měly svou váhu politickou, hospodářskou a finanční. Byly to Kanada, Švýcarsko, Anglie, ale především Spojené státy, kde účast bratrů Dullesových, prominentních politiků ovládajících mocné aparáty State Departmentu a CIA, vedla k tomu, že se určité neobvyklé praktiky, které nacházíme jen v románech, proměnily v tvrdou, bolestnou a špinavou skutečnost.

4.13 Další kabelogramy, které poukazují na zájem Angličanů a Američanů sesadit Jana Baťu z vedení Baťovy světové organizace a pokud možno ho dát do penze s malou částkou, aby se mohl uživit. Existuje také dokument nazvaný *Plán pro kontrolu Baťových podniků ve Spojených státech a v Jižní Americe*, na jehož základě byl vytvořen výbor z členů americké administrativy ABAL (Baťova americká administrace). Jeho úkolem bylo odebrat Janu Baťovi vlastnická práva a nahradit jej osobou vhodnou jak spojencům, tak československé vládě. Byl naznačen Tomáš Baťa Jr., který se choval vždycky ochotně a měl podporu nejen

amerických a britských, ale také švýcarských, kanadských a československých úřadů.

4.14 Informace, jež nám poskytl brazilský velvyslanec v Praze pan **Carlos Bettencourt Bueno** ve věci jednání československé postkomunistické vlády s Tomášem Baťou Jr. v říjnu 1991. Naznačil naprostou podporu vlády Kanady svému občanu Tomáši Baťovi Jr. prostřednictvím jejího pražského velvyslance. Velvyslanec Bettencourt nám také oznámil, že k podpoře Baťovy brazilské rodiny by musel obdržet instrukce od brazilské vlády. To se ale nestalo. Telefonické ujistění ředitele druhého evropského oddělení ministerstva zahraničí pana Jardima o odeslání příslušného pokynu do Prahy nebylo pravdivé.

4.15 Dva články brazilského novináře **Jaroslava Hejkala** o dohodě mezi kanadskou a československou vládou, kde se hovoří o smyšleném převodu 25 % akcií firmy Baťa a. s. Zlín vdově Tomáše Bati Sr. paní Marii Baťové. Byla to strategie použítá Janem Baťou, aby vyhověl požadavkům německých okupačních úřadů. Ty ustanovily, že 60 % akciového kapitálu se musí nacházet na území protektorátu. Tehdy Marie Baťová (25 %) a dále ředitelé Josef Hlavnička, Dominik Čipera, František Malota, Hynek Baťa a Hugo Vavrečka¹ (každý 7 %) podepsali dokument, kde se zavázali, že akcie na požádání Janu Baťovi vrátí, že na valných

¹ - dědeček pozdějšího presidenta Václava Havla (M. B.)

hromadách budou hlasovat podle jeho instrukcí a že akcie nezahrnou do svého testamentu. Za to obdrželi peněžní odměnu.

4.16 Článek Dr. Johanna Georga Reissmüllera, vydaný v deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung pod názvem *Když někdo v Praze příliš hluboko zasáhne režim Beneš – Gottwald*.¹ Je tam popsáno, jak bývalý generální prokurátor České republiky JUDr. Jiří Šetina podal v roce 1993 k Nejvyššímu soudu České republiky stížnost pro porušení zákona proti odsouzení Jana Bati v roce 1947. Byl za to pronásledován českými politickými představiteli, zbaven svého úřadu a bylo proti němu dokonce zahájeno trestní řízení. Článek poukazuje na skrytou mocenskou konspiraci a porušení zákonů v procesu proti Janu Baťovi už tehdy v roce 1947 a také na to, jak jsou tyto síly stále činné a živé v dnešní České republice. Nelze předvídat, kdy zákon a spravedlnost znovu zavládnou v zemi tolika hrdinských činů a tradic.

¹ - Frankfurter Allgemeine Zeitung ze dne 18. dubna 2000, strana 3; český překlad uvádíme zde na straně 93 mezi přílohami *Dovětku*. (M. B.)

Kanada je dodnes základnou Baťovy organizace. Odtud Tomáš Baťa Jr. rozvinul svůj promyšlený plán. Počítalo se všechno – křivá přísaha, podvod, korupce a krádež proti jeho strýci Janu Baťovi, skutečnému strůjci neuvěřitelného rozmachu této mezinárodní firmy. Právě pod jeho vedením si dobyla pozici největšího obuvnického podniku světa, přestože se zrodila v malém moravském městě Zlíně.

Rozlehlá severoamerická země s poměrně nepočetným obyvatelstvem získala z tohoto neslýchaného podvodu největší prospěch ve společném úsilí se Spojenými státy americkými, Švýcarskem, Anglií a Československem v průběhu a ihned po ukončení druhé světové války. Každá z těch zemí měla svůj vlastní, jasně stanovený záměr.¹

Porozumět celé intrice není příliš složité, projeví-li čtenář dostatek zájmu a k tomu hrstku trpělivosti pro nutnou analýzu početných dokladů, které jsou dnes k dispozici.

¹ - viz kapitola X.

Dodatečné dokumenty, jmenované v *Dovětku*, jsou klíčové pro dokonalé pochopení intriky o níž se mluví v kapitole V. Kdyby je Jan Baťa měl tehdy ve své moci, jeho práva na Organizaci by vůbec nemohla být zpochybňována nebo diskutována. Za prvé proto, že Tomáš Baťa Jr. a jeho matka Marie souhlasili a podepsali všechny zde uvedené dokumenty ve chvíli, kdy obdrželi vyplacené dědictví, na které měli právo z Poslední vůle zemřelého Tomáše Bati Sr.; za druhé proto, že lhůta pro jakékoliv reklamace už dávno vypršela; za třetí proto, že převod majetku byl proveden podle platných zákonů tehdy demokratické země a při plné funkčnosti právního státu.

Iniciativy, které Tomáš Baťa Jr. ze svého kanadského sídla rozvinul ve chvíli, kdy už Anglie a Spojené státy zapsaly Jana Baťu na černou listinu, se odehrály následovně:

6.1 Jan Baťa nemohl svému synovci Tomáši Baťovi Jr. zabránit, aby se prohlašoval za jeho zástupce. Bránila mu v tom černá listina, která jej izolovala v Brazílii. Byla to příležitost, aby Tomáš Baťa Jr. v dohodě s americkými autoritami započal svou zradu, což udělal, jakmile si uvědomil opravdový smysl černé listiny. Tím bylo odstavit

konečně Jana Baťu od řízení jeho podniku, dát ho do penze, na jeho místo dosadit vhodnější (tedy méně schopnou) osobu a uvolnit tak trhy konkurenci z Anglie a Ameriky. Vyplývá to z kapitoly III. a z položky 4.13 v kapitole IV. (*Plán pro kontrolu Baťových podniků...*). Tak se Tomáš Baťa Jr. stal bílým koněm ABALu.

6.2 V roce 1942 náhle a těžce onemocněl Frank Muška, blízký důvěrník a pravá ruka Jana Bati, jenž s ním však neměl spojení v důsledku téhož problému – černé listiny. Muška založil ve Spojených státech společnost MUSKAMO. V dobré víře, že Tomáš Jr. je věrný svému strýci Janu Baťovi, zavolał jej a odevzdal mu všechno zlato, které firma zakoupila za prostředky podniků kontrolovaných firmou Leader A. G. Vzápětí Muška zemřel a Tomáš Baťa Jr. si vyhledal jeho vdovu. Využívaje okolnosti, že paní Mušková byla žena slabá a bez duševní rovnováhy, odkoupil od ní za symbolickou cenu akcie společnosti MUSKAMO.

6.3 Veřejnost je informována, že Tomáš Baťa Jr. si smluvil poradenské služby renomované právní kanceláře Sullivan & Cromwell bratrů Johna Fostera Dullese (State Department) a Alana Dullese (CIA). Oba bratři byli už předtím zainteresováni na pravých cílech černé listiny.

6.4 President Edvard Beneš končí svůj londýnský exil a navrácí se do Prahy oklikou přes Moskvu. Tam obdržel instrukce sovětské vlády, která se už

chystala vystřídat nacisty. Uvážíme-li ideologické, politické a také osobní postoje presidenta Beneše vůči Janu Baťovi, dovedeme si představit, že svůj úkol připravit jej o jeho majetek vykonal s velkým potěšením.

6.5 Československá vláda vyvinula silný tlak na vládu Brazílie, aby Janu Baťovi neudělila brazilské občanství, dokud by nebyl v Československu odsouzen. Neuspěla však. Brazílie mu občanství udělila v krátké lhůtě šesti měsíců a v zájmu národa.

6.6 Jan Baťa je urychleně souzen před výjimečným tribunálem jen něco málo hodin před zrušením zákona, kterým byl tento vytvořen. Rozsudek se zakládal na obviněních, která byla do procesu vložena dodatečně teprve tehdy, když původních pět zcela primitivních bodů obžaloby obhajoba rozmetala. Tímto rozsudkem byl všechn majetek Baťovy organizace v Československu konfiskován a propadl státu. Tím byl splněn skutečný a hlavní účel celého řízení.

6.7 Tomáš Baťa Jr. spolu se svými spojenci – matkou Marií Baťovou, strýcem Alexandrem Menčíkem a Dominikem Čiperou, do této chvíle důvěrníky Jana Bati – ho bídně zradí. Vypovídají proti němu v různých řízeních ve Spojených státech. Dopouštějí se křivé přísahy, když zapírají, že věděli o dokumentech, které viděli v pokladně zesnulého Tomáše Bati Sr. a z nichž některé do-

konce sami a osobně podepsali, ať už jako osoby prospěšné, souhlasící nebo jako svědci.

6.8 Jan Baťa je zadržen ve Spojených státech americkou justicí, která tento krok odůvodnila tím, že neměl bydliště v místě, kde se řízení odbyvalo. Vyžádala si kauci ve výši 250 tisíc dolarů, které však nemohl složit, protože mu tatáž americká spravedlnost zmrazila jeho prostředky a dokonce mu zakázala prodávat svůj vlastní majetek. Jan Baťa byl ve vězení držen na čtyřicet dní, nucen umývat záchody a podrobován jiným násilnostem. Ve vězení jej navštívili právníci a přinesli mu k podpisu dokumenty, jimiž by se vzdal svých práv v řízeních vedených proti němu Tomášem Jr. Okamžitě potom by prý mohl být propuštěn. Pochopitelně to odmítl.

6.9 Tomáš Baťa Jr. se žení s dcerou dr. Wettsteina, který však téhož roku umírá. Tento muž za svého života zastával funkci šéfa právní kanceláře, jež naplánovala zřízení firmy Leader A. G. jako holdingu Baťovy organizace mimo Československo a působila jako poradce Jana Bati při řízení podniku. Tato firma Jana Baťu tajně zrazovala už od roku 1940. Charles Jucker, jenž se ujal řízení firmy po Wettsteinově smrti, spolu s Tomášem Jr. zradu proti Janu Baťovi dovršil. Vzniklo tak neuvěřitelně rozsáhlé finanční obklíčení Jana Bati, aby mu byla znemožněna jakákoliv obrana, zatímco Tomáš Jr. švýcarská kancelář poskytovala nespočetné milióny dolarů. Mezi úskoky, které

měly za účel zabránit mu v získávání prostředků pro obranu svých práv, vyniká tzv. INJUNKCE, skrze niž americká spravedlnost rozhodla, že Jan Baťa nesmí prodávat své pozemky v Brazílii jinak, než 33 ha na klienta s přitěžujícím dodatkem, že výnosy z prodeje může používat pouze na výplaty svých zaměstnanců a daně. Zbytek musel ukládat do City Bank v São Paulu k dispozici justici Spojených států. Byl to bezohledný a hrubý útok na brazilskou svrchovanost, zejména když si uvědomíme, že brazilská spravedlnost určila Jana Baťu za jediného zákonného majitele akcií brazilských podniků, zakoupených jménem Baťa a. s. Zlín, české firmy zkonfiskované československou vládou. Konfiskace tak brazilskou vládou a justicí nebyla uznána. Tomáš Baťa pohrozil, že se o akcie bude soudit. Přestože podal proti Janu Baťovi žalobu v Piracai ve státě São Paulo, neměl již odvahu v řízení pokračovat.

6.10 Jan Baťa prohrává soudní procesy vedené v New Yorku a Wilmingtonu ve Spojených státech a ve švýcarském Curychu. Pro tyto výsledky byla rozhodná absence dokladů, zadržených a uschovaných za přispění Tomáše Bati Jr. a jeho spojenců. Vedle toho se také projevila zaujatost švýcarské justice a vlády.¹

6.11 Holandské soudy rozhodly ve prospěch Jana Bati. Jejich interpretace českých zákonů tak byla

¹ - viz kapitola X.

v naprostém rozporu s výkladem soudů amerických a švýcarských, ačkoliv oba výroky byly založeny na dokumentech předložených Tomášem Jr. a jeho matkou. Naše poznámka: americké soudy se zakládají na COMMON LAW, zatímco holandské a české na ŘÍMSKÉM KODEXU. V souvislosti s holandskou firmou je potřeba poznamenat, že 6.400.000 holandských florenů bylo Janem Baťou převedeno z mateřské firmy v Československu krátce před nacistickou invazí se zdůvodněním, že se jedná o navýšení kapitálu firmy Bata Best, kde měl Jan Baťa osobně 45 % akcií. V prosinci 1958, po vítězném rozhodnutí holandského procesu, byla vypracována strategie, podle níž měl být s pomocí brazilské vlády vyslán do Holandska dr. José Antonio Aranha, bratr vyslance Osvalda Aranhy, aby jménem presidenta Jucelina Kubitcheka získal podporu královny pro uvolnění 45 % zadržených prostředků. Tehdy zasáhla firma Sullivan & Cromwell, řízená vlivnými politiky ve Spojených státech. Jan Baťa byl svým advokátem dr. Haroldem Stassenem vyrozuměn, že *bude-li trvat na svém*, bude ve Spojených státech souzen *in absentiam* – další názorná ukázka nelidského finančního obklíčení a výhrůžek.

VII.

Následuje výčet nejdůležitějších dokumentů, které naprosto přesvědčivě prokazují práva Jana Bati:

7.1 Protokol o otevření pokladny Tomáše Bati Sr., jenž výslovně zaznamenává 1996 akcií společnosti Holding Leader A. G. a rovněž dokumenty 7.1 a 7.2 tohoto seznamu. Pisemnosti se nalézaly v pokladně vedle jiných dokumentů a předmětů. Společnost Leader A. G. sama tajně kontrolovala 53 až 55 %, zatímco Jan Baťa osobně 45 až 47 % všech podniků Baťovy světové organizace kromě československého území. Tam vlastnil Jan Baťa osobně 100 % akciový podíl. Exekuce dokumentů 7.1 a 7.2 umožnila, aby Jan Baťa převzal předmětné akcie a bez jakéhokoliv sporu se ujal řízení a vedení celé Organizace jakožto jediný a zákonný majitel.

Během první cesty Jana Bati do Brazílie roku 1940 byl parník, kterým spolu s rodinou cestoval, zastaven na širém moři anglickou válečnou lodí. Kabina Jana Bati a zavazadla celé rodiny byla podrobena pečlivě prohlídce. Jan Baťa byl už zapsán na černé listině a anglická vláda měla velký zájem dozvědět se, kdo skutečně kontroluje akcie Leadera A. G.

V roce 1941 se Janova rodina definitivně odstěhovala do Brazílie a on, už upozorněn, nechal akcie ve Spojených státech v rukou svých důvěrníků Franka Mušky a Donalda Hilla. Advokáti Tomáše Bati Jr. však napadli pozůstalost Franka Mušky, jenž držel pod svou ochranou 826 akcií. Byly uloženy ve schránce Chase Deposit Copany. Přístup do ní měl pouze Frank Muška a Jan Baťa. Klíč od této schránky, patřící Janu Baťovi, máme v rukou.¹

7.2 Kupní smlouva² mezi Tomášem Sr. a Janem Baťou stvrzuje ústní ujednání, platné podle československých zákonů. Tomáš Baťa Sr. v ní podrobně a bez pochybnosti uvádí akcie Leadera A. G. (tytéž akcie, jež byly později diskutované Tomášem Jr.) následujícími slovy: MIMO TĚCHTO VYJMENOVANÝCH HODNOT VÁM PRODÁVÁM VEŠKERÝ SVŮJ MAJETEK I POKUD ZDE VYJMENOVÁN NENÍ ZA OBNOV KČ ... Poznámka „i pokud zde vyjmenován není“ měla svoji důležitost. Otázka kontroly akcií firmy Leader A. G. byla v Organizaci tajemstvím ustanoveným a pečlivě hlídaným Tomášem Baťou Sr., Janem Baťou a dr. Wettsteinem.

¹ - viz Přílohy: *Otevřený dopis Tomáši Baťovi Jr. ze dne 29. září 2004*

² - Francisco M. Arcanjo: *Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati* (Marek Belza, 2004, s. 45-48)

7.3 Testament Tomáše Bati Sr.¹ stvrzuje Kupní smlouvu (7.2) větou: „Můj majetek ku dnešnímu dni pozůstává: POHLEDÁVKA U J. A. BAŤA ZA ODPRODANÉ VEŠKERÉ AKCIE SPOLEČNOSTÍ TU I CIZOZEMSKÝCH ...“

7.4 Dopis podepsaný vdovou Marií Baťovou a jejím (už plnoletým) synem Tomášem Baťou Jr. ze dne 6. června 1933, adresovaný ministerstvu financí, jímž oba podepsaní uznávají Kupní smlouvu uzavřenou dne 10. května 1931 (Tomáš Baťa zemřel dne 12. července 1932) jako zákonnou a legitimní, aniž by měli proti ní jakýchkoliv námitek.

7.5 Dopis podepsaný vdovou Marií Baťovou a jejím synem Tomášem Baťou Jr. z 8. června 1933, adresovaný Okresnímu soudu ve Zlíně, jímž se oba označují jako zákonní dědici majetku zanechaného zesnulým Tomášem Baťou Sr., hlásí se ku pozůstalosti a žádají, aby soud přijal jejich dědickou přihlášku a aby se písemně vyjádřil ohledně rozhodnutí.

7.6 Odpověď Okresního soudu ve Zlíně ze dne 8. června 1933, v níž soud podle žádosti (7.5) dědickou přihlášku písemně přijímá.

¹ - Francisco M. Arcanjo: *Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati* (Marek Belza, 2004, s. 126-128)

7.7 Protokol ze dne 23. června 1933¹ o projednání pozůstalosti Tomáše Bati Sr. s dědici, provedeném soudním komisařem ve Zlíně, což je podrobně vysvětleno v kapitole X.

7.8 Potvrzenky daňových poplatků za převod majetku.

¹ - Francisco M. Arcanjo: Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati (Marek Belza, 2004, s. 128-133)

Předkládáme dvojí protichůdné rozhodnutí – jedno učiněné ve Spojených státech a druhé v Holandsku. Už jsme se o tom zmiňovali v položkách 4.6, 4.7 a 6.11, abychom upozornili na rozdílný způsob interpretace totožných dokumentů předložených před oběma soudy Tomášem Batou Jr. a jeho matkou za účelem zrušení platných právních úkonů, s nimiž před patnácti lety souhlasili. Úkonů, které naplnily poslední vůli zakladatele velkolepého díla Tomáše Bati Sr. a jeho rozhodnutí učinit ze svého bratra Jana Bati, jím osobně vychovaného a vyučeného, svého pokračovatele a z toho důvodu mu prodat svou Světovou organizaci.

Svoje rozhodnutí založil na filosofii práce, kterou zde stručně objasníme citátem. Během přednášky, kterou za svého života kdesi pronesl, vyslovil myšlenku takto:

„CHTĚL JSEM MÍT DESET SYNŮ. NE PROTO, ABYCH MEZI NĚ ROZDĚLIL SVŮJ MAJETEK, ALE ABYCH JE NAUČIL ŽÍT A PRACOVAT. MÁM JICH TEĎ NA TISÍCE, I KDYŽ JEN JEDEN NESE MOJE JMÉNO. ALE JEN TEN NEJLEPŠÍ Z NICH DOSTANE MOJE HUSLE. OVŠEM NE ABY HRÁL JENOM PRO SEBE, ALE PRO DRUHÉ.“

IX.

Tomáš Baťa Jr. a jeho matka výše zmíněné dokumenty podepsali a po celých patnáct let souhlasili se vším, co bylo Tomášem Baťou Sr. rozhodnuto. Bylo to hlavně proto, že neměli žádnou právní základnu pro popření daného stavu věcí. Posléze však využili služeb vlivných politiků a ve spojení se State Departmentem a CIA ukryli rozhodující část dokladů o převodu Organizace před soudy a veřejností (viz položky 7.1 a 7.2). Základní strategií plánu bylo zmocnit se majetku, který jim nepatřil.

Jak by se Jan Baťa mohl domýšlet, že po nacistech přijdou komunisti, pak oportunisté a nakonec dokonce podvodníci, jimž se podaří zvrátit zákonně ukončené, nikdy a nikým nezpochybňované soudní rozhodnutí – nebyly proti němu podány žádné reklamace a právní lhůta pro ně už dávno vypršela. Jak by mohl tušit, že takové nehoráznosti mohly být vyslyšeny justičními orgány národa, který se po staletí chlubil a nadále chlubí svou úctou vůči zákonům a lidským právům, který se vydává za ochránce světové spravedlnosti ztělesněné na stolicích nejvyšších amerických tribunálů. Ale právě jeho představitelé zabránili Janu Baťovi předložit doklady, o jejichž

existenci se je snažil přesvědčit. Nemohl jim je předložit v důsledku zločinných skutků zde jmenovaných veřejných osobností, podporujících pochybné a nikdy neexistující nároky. Když se Tomáš Baťa Jr. se svou matkou definitivně usadil v Kanadě, aby si tam vyhledal vládní podporu ve svých soudních řízeních, věděl už tehdy, že v kanadské vládě najde bezpodmínečného spojence, který ho zaštití mocí a prestiží prvního světa, stejně jako podporou a ochranou svých občanů. Jasně tak prokázal, proč ho jeho otec opomínil v následnictví Organizace a proč ho nepovažoval za schopného hrát na jeho housle.

Tomáš Baťa Jr. také dobře věděl, že se jeho boj zakládal na křivých přísahách a výpovědích, korupci a dalších nezákonných postupech, osobní zradě jeho a osob jemu podobných, bývalých důvěrníků (jen Bůh ví, za jakou cenu). Co všechno bylo třeba vykonat, aby záměr byl naplněn, s přesvědčením, že účel světí prostředky. A kdyby měla kanadská vláda nějaké pochybnosti, věřila by raději americké spravedlnosti, která je přece důvěryhodná. Podepřeli tedy Tomáše Jr. a podepírají ho nadále. Přesvědčili se pravděpodobně, že Jan Baťa nedocílí jednoznačnou podporu brazilské vlády, protože vlivné americké orgány se vždy a znovu do záležitosti vmísily. S určitým překvapením jsme dnes nuceni přijmout skutečnost, že kanadská avantýra obdržela vládní podporu.

X.

Pro dokonalé pochopení souboru dokumentů a důvodů, proč se všechny záležitosti udály tak, jak se udály, je třeba vzít na vědomí (a) dopis ze dne 6. června 1933 (7.4), (b) prohlášení Jana Bati ze dne 31. ledna 1933, (c) žádost vdovy Marie Baťové a jejího syna Tomáše Jr. (7.5), kde se Okresnímu soudu ve Zlíně představují jako zákonní dědici následujícími větami: „Potvrzujeme naše dědická práva úmrtním listem a vzájemným uznáním a způsobujeme se k pozůstalosti ponechané zemřelým Tomášem Baťou Sr. bez výjimky ze zákona jako dědici a prosíme soud, aby naši přihlášku přijal. Žádáme také, aby nám bylo rozhodnutí zasláno písemně.“ Žádost datovaná dne 8. června 1933 byla podepsána vdovou Marií Baťovou a synem Tomášem Baťou Jr. Okresní soud ve Zlíně odpověděl téhož dne 8. června 1933 (d) rozhodnutím (7.6): „Způsobilst k pozůstalosti zanechané Tomášem Baťou, továrníkem ve Zlíně, zemřelým dne 12. července 1932 a který zanechal svou Poslední vůli, potvrzena vdovou Marií Baťovou a synem Tomášem Baťou Jr. bez výjimky ze zákona. Přihláška byla soudem přijata, výpis dědických práv byl proveden úmrtním listem a vzá-

jemným uznáním. Okresní soud ve Zlíně, 8. června 1933, podepsaný dr. Klamers.

Okolnost, že prohlášení Jana Bati ze 31. ledna 1933 výslovně nezmiňovalo akcie, o něž se vdova se synem soudili před newyorským tribunálem, naopak potvrzuje jeho pozici jako jejich nesporného majitele. Strategie tajných agentů české vlády, o níž se zmiňuje spisovatel Miroslav Ivanov ve čtvrté části své *Ságy* nazvané *Rodinné rozpory* ve 49. kapitole, by pranic nezměnila na záměrech amerických vládních orgánů a justice. Pro nové, slušné a poctivé řízení ve věci rozhodnutí Tomáše Bati Sr. převést celou Baťovu světovou organizaci na svého bratra Jana by totiž bylo nezbytné, aby všechny československou vládou uschované doklady a dokumenty, z nichž tamní úřady po smrti Tomáše Bati Sr. vycházely při legalizaci převodu, byly toutéž československou vládou uvolněny. V takovém případě by však ani vdova Marie Baťová, ani její syn Tomáš Baťa Jr. neměli možnost vznést proti Janu Baťovi žalobu. Americká a švýcarská vláda a justice by potom nemohly nebo neměly příležitost se s nimi spojit a dopustit se takového, dnes již dokázaného a demaskovaného, zločinu krádeže.

Tomáš Baťa Sr. postavil věci zcela jasně, když svému synovi ani manželce neodkázal ani jednu akcii podniků Baťovy světové organizace. Všechny akcie byly podrobně vyjmenovány a prodány výhradně Janu A. Baťovi, jak to prokazuje Kupní

smlouva (7.2), veřejně stvrzená a přijatá oběma dědici, tedy manželkou a synem (7.7). V dokladu 7.2 jsou jmenovány akcie všech prodaných podniků kromě firmy Leader A. G., onoho předmětu podvodných soudních řízení dědiců proti Janu Baťovi. V Kupní smlouvě ale byly dotyčné akcie chytrým a jasným způsobem uvedeny formulací:

**MIMO TĚCHTO VYJMENOVANÝCH HODNOT
PRODÁVÁM VÁM VEŠKERÝ SVŮJ MAJETEK
I POKUD ZDE VYJMENOVÁN NENÍ ZA OBROS
50.000.000 KORUN ČESKÝCH.**

Protokol o vyřízení pozůstalosti (7.7), vyžádaný oběma dědici (7.5), a všechny ostatní dokumenty uvedené v VII. kapitole dokazují zákonnost prodeje Baťovy světové organizace Tomášem Baťou Sr. jeho bratru Janu A. Baťovi. Rovněž je potřeba připomenout, že akcie Leadera A. G. nejsou v Protokolu o vypořádání pozůstalosti nijak zmíněny. Vdova Marie Baťová řádně odevzdala Janu Baťovi klíč od pokladny, jakož i celou pokladnu s akciemi firmy Leader A. G. uvnitř. Tyto věci převzala od notáře a do jejich předání švagrovi zůstávaly pod její ochranou. Pokud by se vdova Marie Baťová a syn Tomáš Baťa Jr. měli přihlásit jako dědici akcií firmy Leader A. G., byla právě toto nejvhodnější chvíle, aby takové přihlášení učinili a vydání akcií si vyžádali. Tedy v průběhu dědickeho řízení, jehož cílem bylo předat dědicům majetek z pozůstalosti Tomáše Bati Sr. O tom hovoří zápis v Protokolu z 23. června 1933 (7.7).

Následkem jejich **(a)** uznání zákonnosti Kupní smlouvy, tedy dokladu 7.2, oběma podepsaným dopisem ze dne 6. června 1933 adresovaným ministerstvu financí, **(b)** odevzdání 1996 akcií Leadera A. G., které se nacházely v pokladně zemřelého Tomáše Bati Sr. (7.1), Janu Baťovi a **(c)** neuvedení žádných reklamací nebo požadavků domnělých práv na akcie Leadera A. G. nebo jiných domnělých práv, dokud nevypršela právní lhůta pro jejich uplatnění, ztratili možnost o taková práva se nadále ucházet. Právě toto nebylo zohledněno ani vzato na vědomí při pochybném rozhodnutí soudce Scheibra. Dědicové přijali fakt, že akcie byly v Kupní smlouvě (7.2) zahrnuty už jednou citovanými slovy: **MIMO TĚCHTO VYJMENOVANÝCH HODNOT PRODÁVÁM VÁM VEŠKERÝ SVŮJ MAJETEK I POKUD ZDE VYJMENOVÁN NENÍ ZA OBROS ...**

Zde je tedy vysvětlení důvodu, proč byl majitel řečených akcií zachován v utajení. V obchodním světě a u velkých podniků je praxí zatajit jméno hlavního akcionáře. Byla to plánovaná strategie. Jan Baťa našel ve Švýcarech dr. Wettsteina a zavolal Tomáše Baťu Sr. do Curychu, kde všichni spolu vypracovali plán dalšího rozvoje tehdy ještě ne příliš rozsáhlé Organizace. Popisuje to ve své knize Miroslav Ivanov. Doklady 7.2, 7.3 a 7.4 doplňují úplnou a nespornou zákonnost práv Jana Bati na všechny majetek, převedený na něj z Tomáše Bati Sr. s bezvýhradným souhlasem jeho

dědiců, kteří obdrželi všechno, na co měli podle zákona právo. Rozsudek soudce Schreibra je tak neplatný a jeho argumenty jsou falešné. Svědci lhali pod přísahou, reklamanti Marie Baťová a její syn Tomáš Baťa Jr. a jejich výpovědi jsou křivé. Tím se dopustili několika zločinů.

DR. JAN ANTONÍN BAŤA BYL A PŘES SVÉ POTOMKY JE I NADÁLE JEDINÝM MAJITELEM CELÉ BAŤOVY SVĚTOVÉ ORGANIZACE.

Zde je potřeba zdůraznit podjatost postoje jak švýcarské vlády, tak justice. Jan Baťa nám o tom psal v dopisech ze 30. srpna a 7. října 1949 a dál pak z 22. prosince 1952. Podjatost spočívala nejen v ochraně zájmů Tomáše Bati Jr., ale především pověsti švýcarské právní kanceláře, která už za života Tomáše Bati Sr. a posléze, když se Jan Baťa stal majitelem Baťovy organizace v červenci roku 1932, patřila mezi jeho *trusties*, tedy důvěrníky. Jejím úkolem bylo uchovat jméno majitele podniku v tajnosti. V jednom ze svých dopisů Jan Baťa píše: „Švýcaři žijí ze své dobré pověsti jako *trusties* tisíců Evropanů, kteří chovají důvěru k osobám a kancelářím, jakou je třeba kancelář dr. Wettsteina. Charles Jucker a Hans Berger převzali roku 1940 pomocí nepoctivých manévrů kontrolu nad firmou Leader A. G. (jak uvidíme v dalších odstavcích). Kdo by se odvážil obvinít z nepoctivosti švýcarského právníka, bude považován za nepřítele jak švýcarské justice, tak politických orgánů a samotného státu. Během mého

pobytu ve Švýcarech měl jsem příležitost číst plamenné články na ochranu zločinců, kteří zradili důvěru cizích majitelů. Tyto články obsahují slavnostní prohlášení, že ani v jediném případě nebylo dokázáno, že by se nějaký švýcarský právník, obzvláště v Curychu, zachoval během minulé světové války nepoctivě nebo věrolomně.“

Jan Baťa nás také informoval o mínění některých svých právníků, kteří jednohlasně tvrdili, že on jako cizinec nedosáhne žádného kladného rozhodnutí v řízeních proti Charlesi Juckerovi. Měli pravdu. Nekompetentní způsob jednání švýcarské spravedlnosti a vlády spočíval prostě v ochraně věrolomného a zrádného právníka Charlese Juckera a jeho kanceláře, jakmile Jan Baťa v důsledku slavné a nevysvětlitelné černé listiny zůstal izolován v Brazílii. S využitím přísné izolace Jana Bati a v rukou s pouhými čtyřmi akciemi Leadera A. G., které držela v důvěře, aby zastupovala majitele na valných hromadách, jichž se osobně nehodlal účastnit, použila kancelář právníků už v prosinci 1939 tyto čtyři akcie ke zřízení firmy nazvané BSF Stiftung se sídlem v Curychu. Jan Baťa se zrovna chystal odcestovat do Brazílie na pozvání tamní vlády, a proto zanechal 1170 akcií Leadera A. G. v rukou Donalda Hilla a jeho syna Donalda Hilla Jr. a 826 akcií u Franka Mušky, tři svých důvěrníků. Ale v roce 1940 byl zapsán na černou listinu anglickou a vzápětí na americkou. V důsledku toho zůstal odříznut ne-

jen od kontaktu se svými podniky, ale také od jmenovaných důvěrníků. Wettstein, Jucker a Berger toho tehdy využili a s oněmi pouhými čtyřmi akciemi převedli jako kouzelným proutkem na firmu BSF Stiftung 890 z původních 1170 akcií uložených u Donalda Hilla. Po Wettsteinově smrti se vedení kanceláře ujal Charles Jucker, jenž spolu s Bergerem přešel na stranu Tomáše Bati Jr. Ten se navíc mezitím oženil s dcerou Georga Wettsteina Sonjou.

Jakmile Jan Baťa v polovině roku 1945 obdržel brazilský pas, odcestoval už jako brazilský občan do Švýcarska a vyžádal si tam od Juckera vyúčtování. Ten se však prohlásil za neutrálního a řekl, že uposlechne toho, ke komu se přikloní spravedlnost. Jan Baťa okamžitě povolal ze Spojených států svého důvěrníka dr. Donalda Hilla, jenž měl 890 akcií Leadera A. G. v rukou osobně a dalších 280 akcií u svého syna Donalda Hilla Jr. Zbývajících 826 akcií se nacházelo u Franka Mušky, jehož pozůstalost byla napadena samotným Tomášem Baťou Jr. O tom jsme už pojednali zde v *Dovětku* a také v *Otevřeném dopisu Tomáši Baťovi Jr.*¹

Jan Baťa a Donald Hill předložili 890 akcií Leadera A. G. a žádali o zrušení jejich převodu na BSF Stiftung. Jak soudce, tak švýcarská vláda to odmítli udělat a zprostiti Charlese Juckera obvi-

¹ - viz Přílohy

nění. Poznamenejme zde také, že přes struktury Baťovy světové organizace bylo už roku 1945 převedeno oněch 890 akcií z BSF Stiftung na dva podniky Tomáše Bati Jr. v Kanadě. Ostatních 280 akcií putovalo vzápětí stejnou cestou. Tomáš Baťa Jr. tak disponoval nesčetnými prostředky a mohl tak ovšem platit „spolupráci“ se slavnými právními kanceláři ve Spojených státech, ve Švýcarsku a dokonce i v Brazílii, ačkoli tam toho příliš mnoho nezmohl kromě přesvědčení ministerstva zahraničí, že se jedná o pouhý „rodinný spor“. Zabránil takto jakékoliv intervenci tohoto úřadu u presidentů Dutry a Vargase. Druhý z nich po seznámení s podrobnou zprávou admirála Lucia Meiry z vojenského úřadu presidentské kanceláře VYDAL PŘÍKAZ MINISTERSTVU ZAHRANIČÍ, ABY PODNIKLO POTŘEBNÉ AKCE, což se však nikdy neuskutečnilo.

Znalost a pochopení všech relevantních dokladů jasně poukazuje na fakt, že se vůbec nejednalo o rodinné záležitosti. Byla to především akce politicko-ekonomické povahy, prospěšná zejména Kanadě, Spojeným státům, Anglii, tehdejšímu Československu a Švýcarsku. Dokazují to všechny trvale ignorované dokumenty. Vzhledem ke skutečnosti, že Tomáš Jr. převedl sídlo dnešní Baťovy světové organizace do Toronta, získala Kanada veškeré daně, výnosy, dividendy a *royalties* nashromážděné firmou za všechna ta dlouhá léta po celém světě. Opravené a kapitalizované za celou tuto dobu mohou dosahovat pěkných pár miliard dolarů.

Spojené státy a Anglie získaly, protože se jim podařilo neutralizovat nepohodlného podnikatele, který se jim stavěl jako rovný na jejich vlastní půdě a byl efektivnější, tvořivější, produktivnější, výnosnější a lidštější vůči spolupracovníkům.

Československo získalo – podařilo se mu konfiskovat srdce Baťovy organizace, představované tamější firmou. Později ji však proměnilo v bílého slona, obsoletního a nehospodárného. Ukrást je lehké, ale těžko je potom vědět si s ukradeným majetkem rady. Zlín už dnes boty nevyrobí.

Konečně pak Švýcarsko, jehož justice a vláda zavřely oči nad věrolomným chováním a krádeží *trusties* Jana Bati – právníků Charlese Juckera a Hanse Bergera, když se spojili s Tomášem Baťou Jr. a s jeho matkou (dr. Wilhelmina Meyer firmu opustila, protože nesouhlasila s jejich postupem).

Vládní orgány všech jmenovaných zemí spoutaly Jana Baťu tak hustým předivem opatření, že je nemohl zdotat bez účinné pomoci brazilské vlády. Znemožnily mu tím přístup k jakémukoliv zdroji prostředků, včetně těch, které sám vlastnil v Brazílii, prostřednictvím výše zmíněné injunkce, jež mu zapovídala volně disponovat se svým majetkem v této zemi. U brazilské vlády dosáhly znárodnění služeb říční plavby a převozu dobytka firmy *Viação São Paulo - Mato Grosso*, čímž jej připravily také o příjmy z těchto poměrně výnosných aktivit. Odškodnění ani zdaleka nedosáhlo pravé hodnoty firmy, což jej přinutilo vymoci si spravedlivé soudní rozhodnutí (podařilo se to teprve v roce 1979, tedy patnáct let po jeho smrti). Nejdůležitější doklady pro jeho obranu uschovaly a zapřely prostřednictvím tajných dohod, výhodných pro obě vlády, americkou i československou a docílily, že brazilské ministerstvo zahraničí odmítlo všechny žádosti o pomoc s výmluvou, že se jedná o rodinný spor.

Právní konzultant *Itamarati* profesor Haroldo Teixeira Valadão upozornil, že problém Jana Bati

proti jeho nepřátelům je jasně boj politický a že jde o zjevné zapření spravedlnosti. Stanovisko právní poradny ministerstva zahraničí však vyznělo zcela odlišně: Není důvod, proč by brazilský stát měl zasahovat s jedinou výjimkou – jedná-li se o zapření spravedlnosti.¹ My se tedy ptáme, může-li existovat úkladnější způsob pronásledování brazilského občana s tak jasným popřením spravedlnosti a tak škodlivými následky pro naši vlast, než to, které jsme zde právě ukázali?

¹ – viz kapitola IV. – Memorandum admirála Carlose Emilia Raffa Jr. (4.10)

Jan Baťa během války využil pozice ve vedení své Organizace a svých neobyčejných schopností k přeložení řady svých spolupracovníků židovského původu do jiných zemí a zachránil jim tak životy. Kromě toho převedl stroje, suroviny, prostředky a i celé tovární jednotky před nosem nacistů a s nimi pomohl emigrovat řadě židovských rodin, jimž umožnil najít živobytí jinde. Při rodinných slavnostech v Batatubě jsme citovali výstřižky z novin, dopisy a jiné dokumenty, které vyjadřovaly vděčnost těchto osob za možnosti jim takto poskytnuté. Někteří lidé byli za takové své činy dodatečně oceněni, jako například německý Oskar Schindler ve známé knize Schindlerův seznam (také ve stejnojmenném Spielbergově filmu). Janu Baťovi nic. A zatímco oběti pronásledování a holocaustu dostávají dodnes odškodnění, především v Německu, dosud nikoho nenapadlo odškodnit Jana Baťu za neslýchané pronásledování, které utrpěl od států, které prý jsou demokratické a kde prý vládne spravedlnost. Právě od těch národů, které v Norimberku obviňovaly Němce a nacisty ze zločinů spáchaných proti lidstvu a zvláště proti Židům.

XIII.

V roce 1962, podléhaje neúprosnému a nelidskému obklíčení včetně finančních restrikcí, které proti němu byly zavedeny, Jan Baťa se konečně vzdává. Přinucen americkou spravedlností a vlastně s nožem na krku, pod hrubým nátlakem podepisuje *Dohodu s Tomášem Baťou Jr.*, již se vzdává svých práv ve prospěch svého synovce za symbolickou náhradu 3.000.000 amerických dolarů. V této dohodě se Tomáš Baťa Jr. zavázal nepodnikat na brazilském území, což okamžitě porušil založením dvou podniků v Brazílii. Firmy VERLON a ANCORA vyrábějí plastickou a sportovní obuv pod značkami Sandak, Bubblegummer a Powers. Nedodržel ani ustanovení týkající se symbolické náhrady, protože 500.000 dolarů, které se nacházely v Anglii, nebylo Janu Baťovy vyplaceno s výmluvou na to, že mu nebyly uvolněny minoritní akcie Bata Tilbury, zadržené anglickou vládou, takže je nemohl Tomáši Baťovi Jr. vydat.

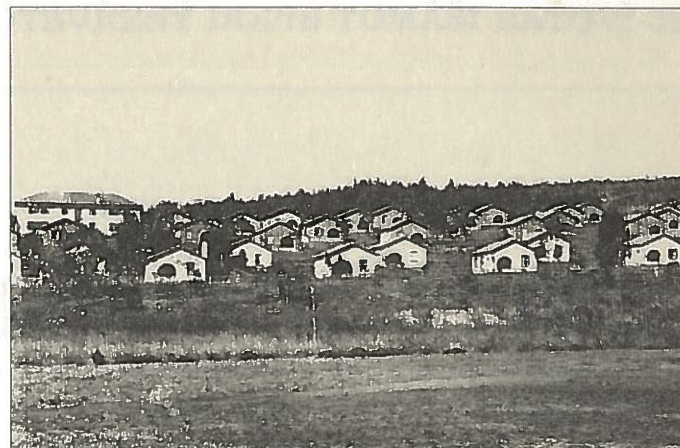
XIV.

Připraven o svůj majetek odpudivou krádeží, o svá práva tendenčními postoji úřadů, které samy sebe nazývaly spravedlivými, zadlužený, bez možnosti vrátit se do vlasti ke své obhajobě, protože ta se již nacházela pod komunistickou dominancí, která má doposud vliv v české vládě, Jan Baťa se definitivně vzdává v roce 1965. Umírá, aniž by měl nějakou vyhlídku znovu nabýt alespoň svou čest a poctivé jméno na rodné Moravě. Ani na chvíli však nepřestává věřit, že PRAVDA VYJDE NA POVRCH JAKO OLEJ NA VODU.

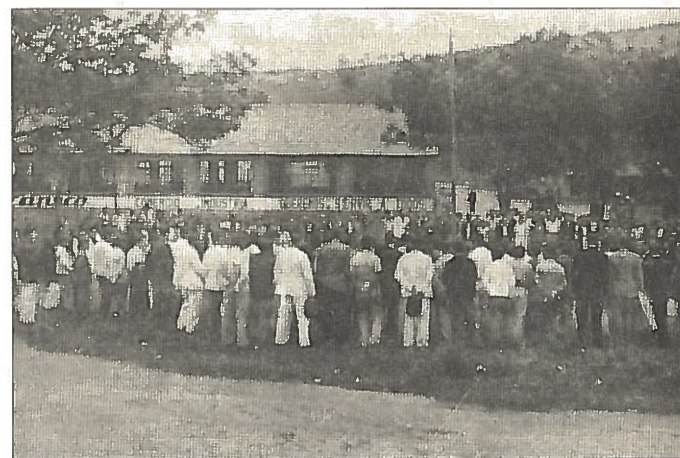
A pravda skutečně na povrch vyšla, doložena, dokázána a podrobně osvětlena v knize Miroslava Ivanova a v těchto poznámkách, založených na skutečnosti, faktech a dokumentech.

přílohy

- 1) Otevřený dopis Tomáši Baťovi Jr. ... 59
- 2) Lex Jan Antonín Baťa (Jiří Šetina) ... 75
- 3) Když někdo v Praze příliš hluboko zasáhne režim Beneš – Gottwald (Johann Georg Reissmüller) ... 93
- 4) O autorech Dovětku ... 101

Batátuba – domky zaměstnanců v obytné části kolonie.

Ceremoniál vztyčování vlajky dělníky na oslavě 1. máje – Svátku práce v Batatubě

OTEVŘENÝ DOPIS TOMÁŠI BAŤOVI JR.

UPOZORNĚNÍ POCTIVÝM LIDEM

Dnes, už na sklonku svého života a ve svých 83 letech, po přežití tři srdečních operací a jednoho nedávného infarktu, utrpeného následkem stáří mého srdce i prožité hořkosti, moje už 79-letá manželka Edita a já cítíme a jsme přesvědčeni, že je naší povinností upozornit formou otevřeného dopisu poctivé lidi, kteří mají jednání nebo obchodují s panem Tomášem J. Baťou, také známým jako Tomáš Baťa Jr. Týká se to též lidí, kteří mají s tímto obchodníkem přátelské styky i těch, kteří pracují v jeho podnicích. Následující text vysvětluje nutnost upozornění.

PANE TOMÁŠI J. BAŤO NEBO TOMÁŠI BAŤO JR.

Především je potřeba upřesnit a ujasnit Vaše jméno, aby se nepletlo se jménem Vašeho ctihodného otce Tomáše Bati, toho **pravého Tomáše Bati** – muže, jehož jméno se psalo s velkým „M“, poctivým to člověkem, velkým podnikatelem, rozeným vůdcem, a nositelem výjimečných vlastností výjimečných lidí. Je třeba ale přiznat, pane

Tomáši Baťo, že přestože jste zdědil jméno Vašeho otce, nezaručilo Vám to, že zdědíte všechny jeho vlastnosti.

Ale co je snad ještě horší, nevštípilo Vám to jeho charakter a dobrý příklad ctnosti. Naopak, z druhé větve Vaší rodiny jste zdědil vlastnosti ne tak šlechetné, ani tak morální a etické. Ty se projevily v procesech, které Vaše matka, paní Marie Baťová, s pomocí a podporou svého bratra a Vašeho strýce pana Alexandra Menčíka, proti vůli a přes všechny příkazy Vašeho otce vedla proti Vašemu strýci Janu Antonínu Baťovi, nevlastnímu bratru toho pravého Tomáše Bati, tvůrce Baťovy světové organizace a pracovní filosofie, která neexistovala nikde jinde na světě. Té filosofie, kterou Váš strýc Jan A. Baťa znal, pochopil a rozmnožil a kterou Vaše vedení, čistě Vaše vedení, z Organizace vymýtilo. Tomáš Baťa Sr. nestačil vštípit do duše a mysli svého jediného syna tu nádhernou, tu výjimečnou filosofii práce a vědom si toho, že jste neporozuměl a nebyl schopen uvážit jeho ideály, rozhodl se k jinému řešení. Jistě to připadá mnohým podivné, že Tomáš Baťa Sr. vybral Jana Antonína Baťu jako svého pokračovatele, aby kráčel v jeho šlépějích a vedl kupředu jeho obdivuhodné dílo. Musíme dnes uznat, že Tomáš Baťa byl nadán vycítit schopnosti a také jejich nedostatek u svého syna. Proto za svého nástupce určil bratra jako člověka, který v jeho chápání měl právě ty vlastnosti, které byly ku po-

kračování jeho obdivuhodného díla nutně v okamžiku, kdy by jeho životní dráha měla skončit. Po všech těch nanejvýš politováníhodných událostech, které Vám tak neobvyklým způsobem umožnily zmocnit se Baťovy světové organizace a přišly teď na světlo Boží, se potvrzuje, proč takto dokonalá filosofie práce byla Vaší nedostatečnou kapacitou a neporozuměním ideálu Vašeho otce z Baťovy organizace vymýcena. Váš otec z Vašeho strýce učinil svou pravou ruku, vychoval ho, přichystal ho a přálo mu štěstí, že si v něm odchoval dalšího muže s velkým „M“. Morálně, eticky i pracovnímu podobného. Váš otec velmi dobře věděl, čeho byl schopen jeho jediný syn a pokusil se ochránit svoje životní dílo před problémy, které viděl v budoucnosti, kdyby se Organizace ocitla pod Vaším vedením.

Veřejné výroky Vašeho otce, jako například otázka, kdo dostane jeho husle – tehdy jasně naznačil, že jeho husle dostane ten z jeho blízkých spolupracovníků, který na ně bude nejlépe umět hrát. Vaše hudba ovšem nikdy neladila a postrádala rytmus Baťova orchestru. To jen potvrdilo, že obavy Vašeho otce byly oprávněné. Určitě si vzpomenete na výrok Vašeho otce, který se týkal dědictví. Vyjádřil se jasně, že jeho syn nezdědí nic více nežli to, co bude schopen vybudovat, protože dobře věděl, že bude třeba budovatele podniku a obchodu a že Vy, jeho syn a jediný potomek, jste tomu byl příliš vzdálený.

Americké i anglické úřady a také vláda „prezidenta“ Beneše – ti všichni věděli, koho mají postavit do čela Organizace na místo po právu patřící Janu Baťovi, aby byl poslušný pouze zájmům těchto zemí. Neboť on byl lvem, proti jehož schopnostem se žádný z amerických či anglických výrobců obuvi nedovedl postavit, a musel proto být za každou cenu zničen. Dokazují nám to tajné kabelogramy vyměněné mezi zmíněnými vládními úřady. Byl jste ideální volbou, protože:

(a) jste sám přesvědčil dotyčné úřady, že **ne máte profil vůdce**, takže ani Váš otec si Vás nevybral a **raději celou Organizaci prodal svému bratru Janu Baťovi**. Uzavřel s ním kupní smlouvu, kterou potvrdil svou poslední vůlí. Oba výše zmíněné doklady byly uschovány v jeho osobní pokladně a Vy a Vaše matka jste byli přítomni při otevření pokladny notářem, jenž vyhotovil protokol. Podepsala jej Vaše matka společně s přítomnými svědky, pány Alexandrem Menčíkem, Dominikem Čiperou, Hugem Vavrečkou a notářem Hugem Försterem. S celým postupem jste souhlasili. Dokazují to dva dopisy, které jste podepsali a odeslali. První ze dne 6. června 1933 je adresován ministerstvu financí. Oba jím uznáváte kupní smlouvu uzavřenou 10. května 1931 mezi Vaším otcem a Janem Baťou. Druhý z 8. června 1933 je určen okresnímu soudu ve Zlíně. Vy a Vaše matka se jím představujete jako zákonní dědici jmění zanechaného Vaším otcem Tomášem Baťou a způ-

sobujete se ku pozůstalosti po Vašem otci Tomáši Baťovi. Nelze také opomenout protokol ze dne 23. června 1933, kde okresní soud ve Zlíně zákonně vyřizuje odevzdání pozůstalosti pravého Tomáše Bati Vaší matce a Vám. Dokument uvádí částku dvacet miliónů českých korun, které Vám ponechal Váš otec. Byla to část těch padesáti miliónů českých korun, o kterých se zmiňuje ve své poslední vůli jako o pohledávce za Janem Baťou, výsledku to prodeje Organizace. Vy sám jste později tvrdil, že poslední vůle Vašeho otce nebyla platná a dokonce že vůbec neexistovala, ale **použil jste větší část z těchto peněz, které Vám byly Janem Baťou vyplaceny**, takže na Vašem účtu zůstalo po válce jen něco víc jak milión českých korun. Ty jste se pak pokusil vyinkasovat, ale Vaši právníci Vás upozornili, že by to byla strategická chyba, protože by to potvrdilo, že poslední vůle Tomáše Bati existovala, že byla zákonně platná, že byla Vámi a Vaší matkou přijata a že rozhodnutí a rozsudky cizích soudů byly nezákonné;

(b) k Vašemu dobru **se Váš profil hodil Američanům a Angličanům**, protože jste byl schopen donutit starého a nemocného Franka Mušku, aby Vám v dobré víře a v přesvědčení, že jedná s důvěryhodnou a Janu Baťovi věrnou osobou (jehož jste ale za pomoci kompliců, řízených americkou a anglickou vládou, udržoval *incomunicado* v Brazílii), poskytl prostředky patřící firmě Leader A. G. a tedy Janu Baťovi, v daném případě zlato a pe-

něžní prostředky. Jedno tajemství, týkající se 826 akcií Leadera A. G., se Vám ale nepodařilo od tohoto věrného Čecha vynutit. Byl jím tajný klíč od bankovní schránky, ve které byly akcie uloženy a o němž věděli jenom Frank Muška a Jan Baťa. Můžeme si to vyvodit z předběžného rozhodnutí amerického soudce Schreibera v procesu, který jste vedli Vy a Vaše matka v New Yorku proti pozůstalosti Franka Mušky. Z něj vyplývá, jak jste mohl zahájit proces proti Vašemu strýci Janu Baťovi, když „správce jmění Franka Mušky, obžalovaný spolu s Chase Deposit Company v procesu za znovunabytí vkladu, obdržel mandát, kterým do procesu jako odpůrce přivolal Jana Baťu, nevlastního bratra Tomáše Bati“. Dokazuje to jasně, že Vy ani Vaše matka jste nevěděli, kde bylo těch 826 akcií Leadera A. G. uschováno, ani kde se nacházelo ostatních 1170 akcií. Ale proč byste to měli vědět? Vždyť Vy a Vaše matka jste vlastnoručně celou Baťovu organizaci včetně všech akcií Leadera A. G. odevzdali Janu Baťovi, poslušni tehdy poslední vůle Vašeho otce, pravého Tomáše Bati. Tehdy jste dodrželi a ctili české zákony. Až posléze a po mnoha letech jste je zneuctili a zesměšnili, když jste dopustili, aby americký soudce rozhodoval a soudil otázky dávno už českými zákony rozhodnuté, jakoby zvyky a zákony rodné země byly méněcenné a druhořadé. Také ve Spojených státech, kde jste sice u odvolacího soudu v New Yorku získal těsné vítězství, obdržel Jan Baťa dva z pěti hlasů. Abychom Vám občerstvili

paměť, jeden z hlasů Vám příznivých, hlas soudce Froessla, byl v závěru zdůvodněn následovně:

„Uvádí se zde, že akcie Leadera A. G. byly převedeny na Jana následkem chování Tomíka, tedy Vás, a Vaší matky Marie, jako část pozůstalosti ve výši třiceti nebo čtyřiceti miliónů dolarů. Mnohé důkazy, uváděné v tomto procesu, jsou s tímto tvrzením spojeny. NEPOKLÁDÁME ZA NUTNÉ TYTO DŮKAZY PODROBNĚ ANALYZOVAT. POVAŽUJEME ZA DOSTAČUJÍCÍ, ŽE NEBYLY PŘEDLOŽENY NĚJAKÉ DOKLADY UZNÁNÍ MARIÍ NEBO TOMÍKEM, ČÍMŽ BY BYLO TVRZENÍ PROKÁZANO“.

Vy víte, že důkazy existují, že se dnes nalézají v rukou členů rodiny jak v Brazílii, tak ve Spojených Státech, a pro jistotu též u třetích osob a že nebyly soudům předloženy, protože během soudních audiencí byly zadrženy v tehdejší Československu, aby Jan Baťa a jeho právníci neměli k nim přístup. Mluvíme zde o dopisu podepsaném 6. června 1933 vdovou Marií Baťovou a jejím už zletilým synem Tomášem Baťou, adresovaném ministerstvu financí, v němž oba uznávají kupní smlouvu, ustanovenou dne 10. května 1931, jako zákonnou a pravdivou a uvádějí, že proti ní nemají žádné námítky. Předložením tohoto dokladu by hlas soudce Froessla musel znít nepochybně ve prospěch Jana Bati a Vy byste byl třemi hlasy proti dvěma poražen;

(c) byl jste připraven ke všemu od té chvíle, kdy jste se nepravdivě vyjádřil před tribunálem, že neexistoval dokument podepsaný Vaší matkou a pěti spolupracovníky Jana Bati, který potvrzoval, že akcie firmy Baťa a. s. Zlín byly předány „pro forma“ vzhledem k problémům s německou okupací a měly být Janu Baťovi vráceny po válce. Dokazují to potvrzenky podepsané Vaší matkou, která držela 25 %, a ostatními pěti řediteli, držiteli 7 % každý. Určitě si vzpomínáte, a svět se o tom musí dozvědět, že v červnu roku 1945 jste přijel do Československa jako informační důstojník při diplomatickém doprovodu. Zmiňuje se o tom soudce Schreiber v rozhodnutí uveřejněném v *New York Law Journal* ze dne 24. ledna 1950 a dále tam také uvádí, že jste využil příležitosti a promluvil s notářem Hugem Försterem „ve věci jmění, které Vám zanechal Váš zesnulý otec, a získal tak doklady, které se týkaly jeho pozůstalosti“. Byl to Notář Förster, kdo vyhotovil protokol při otevření pokladny Tomáše Bati otce. Tento protokol dokazoval, že Vaše matka Marie Baťová, Váš strýc Alexander Menčík a Vy jste byli očitými svědky přítomnosti akcií Leader A. G. v pokladně. Tento protokol však nebyl předložen a ukázán v onom procesu, kde rozhodoval soudce Schreiber. Tak také zde potvrzujete, že jste byl schopen dopustit se jakékoliv nepravosti, křivé výpovědi a dokonce i zločinu, protože jste si vybral pouze ty doklady, které by Vám přinesly příznivé rozhodnutí v řízení vedeném proti Janu Ba-

ťovi. Ubezpečil jste se, že protokol a další dokumenty, které dokazovaly práva Jana Bati a které se dnes všechny nacházejí v našich rukou, zůstanou nedosažitelné a uschované za železnou oponou, dokud se celá Baťova organizace nebude nacházet pod Vaší kontrolou a dokud Váš strýc nebude rozdrčen pod tíhou lži, podlých zrad, falešných obvinění a nemožnosti bránit se v nerovném boji, což nakonec způsobí jeho předčasnou smrt v roce 1965.

Musíme zde také zdůraznit pro Vás příhodnou shodu okolností. Protokol, který dr. Hugo Förster vyhotovil při otevření pokladny Vašeho otce, tedy onen doklad, ke kterému Váš strýc neměl přístup během svého života a zároveň hlavní důkaz v jeho prospěch, nebyl archivován společně s ostatními pozůstalostními doklady a s poslední vůlí Tomáše Bati Sr., nýbrž v osobním archivu dr. Huga Förstera, jak nám vysvětlil ředitel archivu ve Zlíně dr. Pokluda při naší návštěvě v roce 1991. Souvislost faktů je zcela průhledná. Vyhledal jste si dr. Förstera a nikoliv ředitele zlínského archivu, jak se dovídáme z výroku soudce Schreibera, protože dr. Förster byl zároveň tchánem Ferdinanda Menčíka, jednoho z Vašich nejbližších pobočníků a rovněž synem bratra Vaší matky, Alexandra Menčíka, který byl také klíčovým svědkem proti Vašemu strýci Janu Baťovi. Stačí si jen sečíst dvě a dvě a dojdeme ke správnému výsledku;

(d) našel jste si způsob, jak získat spoluvinu důvěrných advokátů Vašeho strýce ze švýcarské kanceláře, vedené zpočátku dr. Wettsteinem a po jeho smrti dr. Juckerem, **uzavřením sňatku s dcerou dr. Wettsteina**, která Vám právníckou kancelář přinesla věnem. Dotyční právníci od té chvíle pracovali proti Vašemu strýci Janu Baťovi, tedy proti člověku, jenž je představil Vašemu otci, pravému Tomáši Baťovi, a jenž napomohl jejich kontraktaci. V pouzdru s věnem byl pečlivě vložen úder té nejpodlejší a nestydaté zrady právníků, kteří do té chvíle požívali naprostou důvěru Jana Bati a novomanželé je dovedli mistrně zmanipulovat;

(e) vydával jste různé knihy a falešné výpovědi o Baťově organizaci a překrucováním událostí a pravdy jste vymýtil jméno Jana Bati z období největšího růstu, rozvoje a výnosů podniku. Lživým a podlým způsobem jste vytvářel dojem, že jste to Vy, kdo po smrti Vašeho otce v Organizaci nastoupil jako nový majitel a šéf (byl jste tehdy ještě nezletilý, pravda?), jenž přivedl podnik k tak neuvěřitelnému rozmachu. Doklady a fakta ale jednoznačně vyvracejí Vaši iluzi, že „**lež, opakovaná neustále a po dlouhá léta, se nakonec stane pravdou**“. K ostudě Vás samého, Vaší rodiny, potomků a spolupracovníků.

Vaši spolupracovníci, kteří spolu s Vámi zradili ideály pravého Tomáše Bati, ačkoliv byli očitymi svědky jeho morální, etické a profesionální

velikosti, a kteří se v průběhu soudních procesů postavili po bok člověka jako jste Vy dopouštějící se křivých přísah, podepisující nepravdivé výpovědi, pomáhající překrucovat fakta, ukrývat doklady a maskovat dějiny, dopustili se té největší a nejžalostnější nespravedlnosti vůči poctivému člověku, který Vás měl jako syna, jako důvěrníka a jako prvního spolupracovníka. Všichni jste zneuctili památku svého bývalého šéfa a všichni jste se spojili proti všemu, co pravý Tomáš Baťa kázal, učil všechny své spolupracovníky a rozmnožil po celé Organizaci.

Po pravdě ale žádný z nich se nezachoval hůř než právě Vy, protože jen Vy jste zradil památku vlastního otce, Vy, který jste ho obvinil veřejně, že se dopustil zločinu, když zatajil prodej podniku Vašemu strýci, ačkoliv jste věděl, že prodej podniku byla jeho svrchovaná a jasná vůle. Abyste potvrdil takovéto obvinění, dopustil jste se křivé přísahy spolu s těmi, kteří Vám zůstali po boku v nevysvětlitelném útoku proti svrchovanosti své rodné země, když jste povolil a dopustil, aby cizí země popíraly, zesměšňovaly a nakonec dokonce zrušily právní akty bývalého Československa, jež byly předtím patnáct let platné. Vaše matka a Vy **jste všechna rozhodnutí přijali, podepsali jste příslušné dokumenty**, jež však zůstaly ležet nepřístupné za železnou oponou komunistické vlády a pozdějších jejich následníků. Vaši pobočníci se s nimi domluvili, aby Jan Baťa neměl k těmto do-

kladům přístup, nemohl se bránit a tak dokázat, že všechno, co před soudy vypovídal a tvrdil, byla čistá pravda. Ta čistá **pravda**, psaná Janem Baťou na smrtelném loži, **vyšla konečně na povrch jako olej na vodu** a Vámi zapřené doklady existují, jsou v našich rukou a budou zapsány do dějin. Vaše manželka, Vy a Vaši potomci se budete muset s touto pravdou a doklady srovnat a co je snad ještě horší, budete muset vysvětlit budoucím generacím, které jsou dnes snad bez viny, Vaše skutky a Vaše chování. Janu A. Baťovi přinesou dějiny **SPRAVEDLNOST** v jeho rodné zemi a po celém světě.

My, pisatelé otevřeného listu jsme po boku Jana A. Bati pracovali po více jak dvacet let, vyměnili jsme s ním přes 800 dopisů, často porušených a cenzurovaných Vašimi pobočníky. Mnohé zachycují tu hrůzu a zklamání, se kterým viděl životní dílo svého bratra – toho pravého Tomáše Bati – i své dílo vlastní převrácené a překroucené způsobem tak zbabělým a podlým. My, kteří jsme pocítili na vlastní kůži nezákonné pletky Vašich právníků, kteří pomocí lži dosáhli i na náš osobní majetek ve státě Mato Grosso, jenž neměl žádnou spojitost s kauzou mezi Janem Baťou a Vámi, a poškodili nás vědomě a bezpříčinně, se přes to všechno cítíme hrdí, že jsme mohli bojovat po jeho boku a v jeho prospěch a bojovat budeme dále, pokud budeme mít dechu.

Pokud se Vás týče, připomínka Vaší podlosti bude dříve nebo později vložena na místo, které Vám plným právem patří. Je to **koš historického smetí**, tam, kde končívájí zapomenuti muži s malinkým „m“. Hněvem skřípaje zuby pro svou morální a etickou malost budete až do konce věků litovat zla, jež jste způsobil lidem, jakými byli Váš strýc Jan Baťa, Vaše teta Marie Baťová, sestřenice Ludmila a Mařenka, bratranec Jan Tomáš, Janovi zeti Ljubisav Mitrovic, Ljubodrag Arambasic a Joe Nash a dokonce také jeden z jeho vnuků – Jorge Bata Mitrovic. Ti všichni už odešli, aniž mohli pocítit příchůť **rehabilitace čestného jména a památky Jana Antonína Bati** v očích spoluobčanů, vládních a justičních úřadů jeho rodné vlasti, všech ostatních zemí, kde je jméno Baťa známé a především těch zemí, kde byl tak lživým a podlým způsobem napaden Vámi a Vaší matkou. Všechno to, co zde uvádíme, je doloženo a dokázáno a Vy jste si toho dobře vědom.

Vzpomínáme si ale na událost brzy po smrti Vašeho strýce Jana Bati. Vaše manželka Sonja a Vy jste tehdy přijeli do Brazílie a navštívili jste rodinný dům v Batatubě. Nepochybně si vzpomene, jako si vzpomínají jediné dvě dosud žijící očitě svědkyně tohoto setkání v jídelně při večeři. Vaše sestřenice Hana a já, Edita, Vaše teta Marie (Maja), sestřenice Ludmila a bratranec Jan Tomáš, všichni jmenovaní ještě byli naživu. Jan Tomáš se na Vás obrátil a poznamenal: „Dokud můj

otec zákonně užíval své právo jako majitel a šéf Baťovy světové organizace, mohl Tě zlikvidovat kdykoliv by chtěl – jako tehdy, když jsi se pokusil neuposlechnout jeho rozkaz k přeložení určitého spolupracovníka z Kanady, kde jsi byl vedoucím a ne zakladatelem, jak se pokoušíš přesvědčit. Ale neudělal to, protože to byl člověk dobrý a spravedlivý a Ty jsi byl synem jeho bratra, kterého on miloval a obdivoval. Když jsi se ale ocitl u kormidla, střílil jsi ho oběma hlavními své zbraně.“

Vaše odpověď zněla spíše jako zpověď, pokoušejíc se ospravedlnit, co bylo neospravedlnitelné: **„Co bys Ty udělal, kdybys byl na mém místě?“**

Pouze Boží Spravedlnost by mohla odpovědět na Vaši otázku a na Vaše činy. Jenom náš nebeský Otec by Vám mohl odpustit a ulehčit snad Vašemu svědomí.

Edita Baťová de Oliveira a její manžel

Cap. Fragata RRm Nelson Verlangieri d'Oliveira

Presidente Prudente, Brazílie, 29. září 2004

Počátky kolonizace v Batayporã – primitivní kancelář, kde bylo možno v případě potřeby přespát.

Batayporã – ulice Rua Mato Grosso koncem padesátých let.

Vy máte jistě podrobné zprávy o tom, jak cítí a soudí lid“, pronesl dr. Beneš.

„Většina má strach z té situace, která nás staví proti všem našim sousedům současně... Ale co byste zvláště rád věděl, pane prezidentě? To víte, mluví se hodně.“

„Tak například Polsko.“

„Chcete vědět upřímný názor, nebo jenom jakousi odpověď?“, ptal jsem se.

„Ovšemže chci vědět spíše nepříjemné...“

„To, co jsem o polském poměru slyšel, je, že napětí s Polskem je vlastně jenom osobní záležitost vaše a jejich Becka. A že na to republika bude doplácet...“

„Nemůžeme ovšem nechat Becka řídit a dělat akty proti nám, aniž to pocítil“, na to prezident.

„Vy jste se na to ptal, pane prezidentě“, odvětil jsem. „A co Maďarsko?“

„Na Maďarsko mají lidé dopal. Považují za dosti přirozené, že se spojuje s Německem a dává jim to pocit svědění v zádech. Právě proto, že je to z druhé strany. A že tam nemáme dost spojů silničních a železničních, abychom to tam mohli dobře hájit.“

„Tam se to může dobře hájit, to je názor našich vojáků. Chtěli by mít co nejuvíce základen právě tam na Slovensku“, odvětil prezident, odmlčel se a čekal. Bylo vidět, že se nechce ptát na Německo a na to, co o něm lidé soudí. Začal jsem tedy já sám:

„Pokud jde o Německo, slyšel jsem výtky, že když jsme už připustili, aby bylo obsazeno Rakousko – Němci se tehdy modlili, abychom se s nimi neutkali, protože to tenkrát nemohli potřebovat – že jsme s nimi neuzavřeli pakt o neútočení. Rakousko bylo něco, za co se takový pakt dal koupit.“

„Je to také váš názor?“ ptal se prezident.

„Ano, ale slyšel jsem to dost všeobecně. Považuje se to však za opomenutí, které může být osudným.“

„Není to správné. Vycházíte z nesprávného předpokladu. Nemůžeme a nemohli jsme udělati žádného paktu o neútočení s Německem, protože bychom tím porušili smlouvy a vyvázali z povinnosti pomoci od ostatních spojeneckých národů, Francie, Anglie a snad i Ruska.“

„Ale jedni i druzí jsou příliš daleko, aby jejich pomoc v případě napadení mohla být účinná“, namítal jsem.

„Řekl jsem vám, že vycházíte ze špatného předpokladu, daného názorem, že jsme si svoji svobodu vydobyli. To je klam. Máme náš stát a naši svobodu jenom potud, pokud to bude vhod západ-

ním mocnostem, jejichž pomocí jsme ji dostali. Nevybojovali jsme si ji.“

„A co naše legie?“, ptal jsem se v ohromení. „Co ta nádherná sibiřská anabáze, které se celý svět obdivoval? A ty legie ve Francii, Itálii, Srbsku, Anglii? To všechno nebylo nic?“ Začal jsem se hádat.

„Neodcházejme od problému. Máme svoji svobodu jenom pokud to vyhovuje západním mocnostem. V tu chvíli, jakmile to přestane být v jejich zájmu, abychom existovali, náš stát zmizí“ řekl prezident pevně. To mě dopálilo:

„Jsme tedy pseem u boudy...“ Prezident jen pokrčil rameny, ale mnou to lomcovalo, zatímco on byl klidný a věčný.

Slabinger, napadlo mě.

„Je jediná věc v celé vaší prezidentské kariéře a tou je mobilizace z konce května letošního roku. Tehdy vás obdivoval celý národ, cítil, že má v čele vůdce“, řekl jsem naschvál v bláznivé touze zraniti jej za to, co mně řekl. „To je jediné gesto, kterému Němci rozumí.“

„Já si nejsem jist, že to bylo správné“, odušil prezident klidně.

Žába, napadlo mě. Nemá krev v žilách, vždyť jinak by nemohl mně říci takovou věc. Byl jsem tím raněn, dotčen, uražen. Náš prezident to řekl... Potřeboval jsem dáti průchod svému vzteku, bláznivému, který mlátil v duši na všechny strany. Musím ho srazit, uhodit nějak, napadlo mě.

„To je to kafe,“ řekl jsem najednou, jak to ve mně vřelo. „To v tom květnu jste jistě snědl pořádný kus roast beefu, že jste se odhodlal mobilizovat.“

Obrátil se ke mně a zasmál se: „Nezlobte se přece, že vám říkám pravdu. Vždyť zlostí na tom nic nezměníte... My ve skutečnosti máme obranu celkem v pořádku a půjdeme tvrdě, když nastane chvíle a nebude vyhnutí. Hleďte, letadel první linie máme více nežli všichni sousedé dohromady. Dělostřelectvo naše je na výši. Naše breny se nyní vyrábí v Anglii, kam jsme jim prodali licenci. Ale bylo by nemoudré myslet si o sobě více, nežli na co si stačíme.“

Historie má svoji logiku. Bez zajištění pomoci spojenců nemůžeme se odvážiti války s Němcem“, vyprávěl klidně prezident.

„Ale oni sami říkají, že nejsou připraveni“, namítl jsem a stručně mu vyložil, co mně řekli v Anglii.

„To je právě ta potíž. Proto musíme být klidní a vyčkávat co nejdéle bude možno. A bude to ještě mnoho těžkých chvil, které zažijeme“, dodal.

(Za pár měsíců je mnichovské události, kdy prezident Beneš přijal diktát čtyř mocností a odstoupil Sudety, rozdělí. Jan s mnichovskou kapitulací nesouhlasil a až do konce svého života ji Benešovi vytýkal... Mnichovské trauma zasáhlo prezidenta do hloubi duše, nikdy se z něho vlastně nevzpamatoval. Ale současně nechtěl připustit, že touha Jana Bati bojovat mohla být rozumná.)

To je jeden z mnoha osobních rozhovorů Edvarda Beneše a Jana Antonína Bati, jak jej podle archivních dokumentů popsal Miroslav Ivanov, doktor filozofie, uznávaný světový spisovatel literatury faktu.

Než se pokusím pootevřít dveře „tajemství třinácté komnaty“, jak jsem přislíbil v minulém čísle Polygonu, připomeňme si realitu podzimu 1998.

Vrátil jsem se ze čtrnáctidenního pracovního pobytu ze švýcarského Curychu zpět do Čech. Po celou dobu jsem sledoval zpravodajství evropských států. Za plných čtrnáct dnů ani sebemenší zprávička z Čech. Nic. Nic z Čech nestojí za informací pro evropské obyvatelstvo. Je dobře si čas od času uvědomit, že jsme nikdy nebyli, nejsme a nebudeme tou nerudovskou „malou kuličkou, kol níž se velké točí...“. Proč taky? Evropu a celý civilizovaný svět jsme nepřesvědčili, že jsme sami schopni vyrovnat se důstojným způsobem s naší čtyřicetiletou komunistickou minulostí. Vždyť i zákon o možnosti postihu komunistických zločinů jsme přijali až po příkladu Německa, kdy naši nejvyšší představitelé byli nuceni uznat, že návrh kancléře Helmuta Kohla a jeho schválení německým parlamentem nemůže být právně dementní, což do tohoto okamžiku byla jejich konfese.

Česká „částečná rehabilitace“, „částečná restituce“, „částečné odčinění křivd“ a taky jen „čas-

tečná spravedlnost“ jsou demokratickému světu k smíchu. Nechápe ji, neboť svým životním stylem, zažitými demokratickými principy, zásadami – nemůže evropský občan pochopit logiku, kterou naši polistopadoví vůdci (předtím jsme jim říkali „papaláši“) vymysleli a kostrbatě zdůvodnili jako „specifickou českou cestu k demokracii“.

My Češi máme vždy svá specifika. V období 1945 – 1948 jsme neměli „bolševický puč“, nýbrž „přerůstání národně-demokratické revoluce“. Dál jsme neměli komunistickou diktaturu, ale „socialismus s lidskou tváří“. Neměli jsme komunistické vraždy, ale jen „justiční omyly“. Vposled jsme měli „českou sametovou revoluci“. To vše mohou být vděčné náměty pro disertační práce, ale pro český národ to byla vždy jen a jen „šidítka“, jinak docela konkrétní svinstvo.

Proč kupř. český exulant ze Švýcarska dostal posléze zpět svůj komunisty ukradený majetek a proč týž zákon totéž zakazuje pro českého exulanta, který zakotvil v USA? Proč jsou vůbec čeští exulanti diskriminováni pro zemi, která je přijala a v které dosud žijí? Tímto způsobem jsou čeští exulanti okradeni podruhé, tedy okradeni po roce 1989 a je nasnadě, kdo je podruhé okradl.

Jak víme, v USA žijí bratři Ctirad a Josef Mašínovi. Já jsem se vícekrát veřejně vyznal obdivně k jejich rodinné tradici a osobní statečnosti. Byly proti nim nasazeny tisíce „lidových policistů“ bý-

valé NDR a jednotky Rudé armády na území NDR. Oni měli dvě pistole a dvě desítky nábojů. Přesto prošli do svobodného světa.

Bratři Mašínové jsou legendou čs. protikomunistického odboje na straně jedné a ostudou polistopadové české demokracie na straně druhé. Po roce 1989 jsou trvajícím ostudou českého práva, které nenašlo a ani nehledalo právní argumenty pro zrušení komunistického rozsudku smrti pro oba bratry. Ani takový argument, že jako prvý a rozhodující soudil oba bratry nikoliv soud, ale politické byro ÚV KSČ, tedy politický institut a podle tohoto pro justici závazného politického verdiktu československá spravedlnost jako oslík jen opakovala vyřčený verdikt. A tak jsou dnes bratři Mašínové v USA plnoprávními, bezúhonnými a váženými občany, zatímco u nás v České republice jsou stále odsouzenými vrahy, kteří nevykonali trest. I tento případ jde na vrub české „částečné spravedlnosti“, „částečnému odčinění křivd“, stejně jako ostudné „zbytkové tresty“, ponechané tisícům politických vězňů. Jak známo, podařilo-li se kupř. bývalým západním letcům utéci ze socialistického Československa pomocí odcizeného letadla, jak jinak?), byli vedle velezrady a dalších hrdelních trestných činů ohrožujících státnost a celistvost bývalé ČSSR odsouzeni i pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví dle § 285 tr. zákona. V případě, že bylo letadlo z Anglie vráceno, zůstalo jim odsou-

zení pro pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a pokus, jak praví zákon, pokus je trestný jako dokonalý trestný čin sám.

Česká tzv. „částečná spravedlnost“ a „zbytkové tresty“ jsou pro Evropu a civilizovaný svět nepochopitelné a nepřijatelné. Spravedlnost buď je nebo není! Neexistuje jenom „částečná spravedlnost“, stejně jako žena nemůže být jen „částečně v jiném stavu“. Navíc naše „česká částečná spravedlnost“ byla časově omezena dnem 25. února 1948. Kdo byl odsouzen byť o jeden den dříve, má prostě „historickou smůlu“.

A takovou „historickou smůlu“ má i odsouzený Jan Antonín Baťa. Dne 19. června 1945 podepsal prezident Beneš dekret č. 16 „O potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů“. Současně dekretem č. 17 zřídil tzv. Národní soud, zejména za účelem odsouzení státního prezidenta Dr. Emila Háchy, členů protektorátních vlád, ústředních funkcionářů Vlajky, Kuratoria a osob s vedoucím postavením politickým či hospodářským, jež z titulu svého postavení měly být svým spoluobčanům vlasteneckým vzorem. V § 11 dekretu č. 16 bylo stanoveno: „Jestliže se obžalovaný nedostavil nebo nemůže se dostavit k soudu z jakýchkoliv důvodů, může národní prokurátor navrhnouti, aby se hlavní líčení konalo v nepřítomnosti obžalovaného. V takovém případě musí soud zříditi obhájce z úřední moci.“ Poté již jenom

§ 15 striktně stanovil: „Proti rozsudku Národního soudu není opravných prostředků.“ § 16 dodává: „Žádost o milost kýmkoliv podaná nemá odkladného účinku. Trest smrti se vykoná zpravidla do dvou hodin po vyhlášení rozsudku. Na výslovnou **prosbu** odsouzeného je možno lhůtu prodloužit o další hodinu. Konalo-li se řízení v nepřítomnosti obžalovaného, provede se rozsudek smrti do 24 hodin po dopadení odsouzeného.“

Podle dekretu č. 16 byl souzen i Jan Antonín Baťa. I za popsanych drakonických ustanovení se chtěl Jan Antonín Baťa k Národnímu soudu osobně dostavit, obhajovat své jednání i jméno. To mu ale nebylo umožněno, a to záměrně. Ač Národní soud znal jeho přesné bydliště, nebyla mu obžaloba ani výzva k hlavnímu přelíčení doručena. Naopak, bylo předem rozhodnuto konat hlavní přelíčení v nepřítomnosti Jana Antonína Bati a byl mu proto ustanoven obhájce JUDr. Pachelík jako obhájce ex officio. Obhájcem, kterého si zvolil Baťa, byl JUDr. Pražák, odborník skvělé vlastenecké minulosti, který aktivně bojoval proti nacismu spolu s Benešem v Londýně. A další advokát JUDr. Evžen Šaller.

Předsedou tribunálu Národního soudu byl jmenován generál justice JUDr. Jaroslav Šrámek, člen KSČ. Byl současně jediným právníkem tribunálu. Šestičlenný senát měl být složen podle politického klíče dle volebních výsledků: po dvou komunistech a národních socialistech a po jed-

nom sociálním demokratu a lidovci (katolíkov). V kritickém okamžiku se jeden z člen senátu (národní socialista) omluvil a byl proto za něho povolán náhradník, člen KSČ. Spolu s předsedou Národního soudu, generálem Šrámkem, byl poměr členů tribunálu 4 : 3 ve prospěch komunistů. To se prosím psal 2. květen 1947!

Obhajoba jako celek protestovala proti protiprávnímu postupu Národního soudu, který se konal v nepřítomnosti, ač nesměl konat, proti protiprávnímu složení tribunálu a po marnostech svých protestů posléze demonstrativně odstoupila a všichni se vzdali mandátu obhajoby, kterou nemohli vykonávat. Jen poslednímu obhájci ex offio, resp. nástupci původního obhájce ex offio JUDr. Miroslavu Pokornému nepovolil Národní soud odstoupení, musel proto setrvat, ačkoliv nemohl obhajovat. Co je ale hlavní? Zákon stanovil činnost Národního soudu jenom do 5. května 1947! Neskončené věci poté přešly k vyřízení standardnímu soudnímu systému se zásadou dvouinstančního řízení. Obžaloba byla podána 22. března 1947. Vlastní proces byl zahájen 28. dubna, kdy do konce existence Národního soudu zbývalo pouhých 8 dnů. Proces byl ukončen 2. května 1947 – tedy včas, ještě ve lhůtě do zániku Národního soudu. Znění rozsudku:

„Národní soud v Praze jako soud trestní uznal po hlavním přelíčení skončeném dne 2. května 1947 takto právem: Jan Antonín Baťa, narozený

9. května 1898 v Uher. Hradišti, velkopřemyslník, Dr. honoris causa, pobytem udánlivě v Bataubě, São Paulo v Brazílii, je vinen, že jako československý občan v době od poloviny r. 1939, tedy v době zvýšeného ohrožení republiky, v zahraničí vědomě poškozoval zájmy republiky Československé tím, že odmítl připojit se otevřeně k čs. hnutí odbojovému, bránil v tom i svým zaměstnancům a jednal tak, že i se svými závody přišel na černé listiny anglickou a americkou, čímž spáchal zločin proti státu podle § 4 retr. dekrety a odsuzuje se podle § 4 retr. dekr. k těžkému žaláři v trvání 15 (patnáct) roků, zotřenému každoročně v den 15. března temnou komůrkou. Podle § 14 retr. dekr. se vyslovuje, že odsouzený po dobu trestu občanské cti, že prvních 10 roků trestu odpyká ve zvláštních nucených pracovních oddílech a že celé jeho jmění propadá ve prospěch státu.“

Rozhodujícím na rozsudku bylo naplnění cíle, pro který se proces započal. Celé jmění světového výrobního a obchodního komplexu Jana Antonína Bati propadá ve prospěch státu. Obrovské transparenty především ve Zlíně požadovaly „Zrádci Janu Antonínu Baťovi nejvyšší trest“. Pořád se psal rok 1947!

V roce 1993 jsem ve funkci generálního prokurátora České republiky podal stížnost pro porušení zákona ve prospěch nespravedlivě odsouzeného Jana Antonína Bati. Faksimile stížnosti

je publikována v Polygonu 5+6/98. Tuto stížnost jsem podal k Nejvyššímu soudu ČR, jehož předsedou byl JUDr. Otakar Motejl.

Při sametovém převzetí moci zřejmě došlo k politické úlitbě stran budoucí neposkvrněnosti tzv. „Benešových dekretů“. Jak jinak si vysvětlit *tabu* nepřekročitelnosti data 25. února 1948? Jak vysvětlit vypjatou alergii na každý pokus přezkoumání evidentních nespravedlností před dnem 25. února 1948? To vše za okolností, kdy archivní dokumenty dokazovaly monopol komunistických intrik již od roku 1945!

Jako právník a jako generální prokurátor České republiky jsem si byl vědom *tabu* nepřekročitelnosti dne 25. února 1948. Ale jak jsem již uvedl: pro právníka spravedlnost buď je – nebo není! Nebyl jsem schopen sám pro sebe vyrobít „šidítka“ vymyšlené polistopadovou politickou reprezentací. Nemohl jsem přijmout „částečné odstranění křivd“, „částečnou spravedlnost“. Byl jsem si i vědom poprasku a nesouhlasu, kterou způsobí mnou podaná stížnost proti rozsudku Národního soudu z roku 1947. Nebyl jsem členem žádné z politických stran a tak moje zázemí bylo jen moje svědomí. Ani jedna z pravicových stran se výrazně nezastala generálního prokurátora ČR. Proti osobě generálního prokurátora ČR JUDr. Jiřího Šetiny, který dne 16. srpna 1993 podal Nejvyššímu soudu ČR stížnost pro porušení zákona ve věci nespravedlivého odsouzení Jana Antonína

Bati, nejvíce běsnili staří a noví komunisté (Levý blok a později KSČM) a představitelé křesťanské strany lidové KDU-ČSL, jejíž předseda Ing. Josef Lux dokonce veřejně naznačuje, že pokud JUDr. Jiří Šetina sám neabdikuje, budou lidovečtí poslanci hlasovat pro jeho odvolání spolu s komunistickou opozicí. V této souvislosti nabízí se tento přírůbek: na podzim roku 1945 byl ve Zlíně při příležitosti návštěvy ministra pošt za Čsl. stranu lidovou Františka Hály a vůdce komunistické strany Klementa Gottwalda svolán veřejný tábor lidu. Na tomto shromáždění nikoliv Klement Gottwald, ale páter, kněz, monsignr. Hála veřejně denuncoval Jana Antonína Baťu, veřejně ho označil za kolaboranta s tím, že nepodporoval osvobozené hnutí v cizině a tak zradil svou vlast. Třeba dodat, že toto veřejné Hálovo obvinění nepotvrdil ani Národní soud. Teprve po tomto zahajovacím projevu kněze Hály rozehráli komunisté protibátovskou kampaň, která vrcholila rozsudkem Národního soudu 2. května 1947.

Na funkci generálního prokurátora ČR jsem abdikoval koncem roku 1993. Po mém odchodu Nejvyšší soud ČR bez jakékoliv publicity podanou stížnost pro porušení zákona zamítl – právě pro ono překročení limitu 25. února 1948. JUDr. Otakar Motejl, předseda Nejvyššího soudu ČR, který podanou stížnost zamítl, zůstal ve funkci a dále přešel na post ministra spravedlnosti ČR. Je jen jeho věcí, jak se s touto „částečnou spravedlností,

tedy i s nespravedlivým odsouzením Jana Antonína Bati, vyrovná – jako právník a jako člověk. Shodou okolností jsme oba narozeni v roce 1932 a v našem věku se už zaměstnanecká kariéra nedělá za jakoukoli cenu.

Otakaru Motejlovi, jehož práce jsem si vážil, vřele doporučuji knihu Miroslava Ivanova „Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše“. A nejen jemu. Měli by si ji přečíst všichni praktičtí právníci, kteří jsou ve své podstatě vyznavači „konfese jedlíků“ s tím, že „všechno, všecičko lze roznít a zhltnouti s cibulí“, jak napsal Vladislav Vančura.

Nikoliv přirozená ochrana tzv. „Benešových retribučních dekretů“ je po padesáti letech křečovitá, děravá, a v této extázi dožívá. Zkusme udržet v cedníku vodu. Můžeme zmenšovat otvory, voda odtéká pomaleji, ale odtéká. Když pro záchranu zbytku vody posléze otvory zaletujeme, voda neodtéká, ale pak už nejde o cedník.

Stejně tak spravedlnost. Můžeme ji zpomalit tak, že do vhodných vedoucích pozic dosadíme poslušné právníky, kteří respektují domluvenou politickou vůli, politickou dohodu. Jak dokonale jsme právě tohle v uplynulých 40 komunistických letech poznali! Ale to nemá již cokoliv společného s právem a lidskou spravedlností.

Křečovitě se snažíme držet účinnost Benešových dekretů z doby jejich vzniku, místo abychom

uznali jejich hodnotu dnes již historickou a osvobodili tak sami sebe. Jenom proto od roku 1993 nejsme schopni znovu projednat odsouzení Jana Antonína Bati z roku 1947.

Tak jako mluvíme o výjimečnosti zákona „Lex Schwarzenberg“, tj. zákona, který byl přijat jen pro vyvlastnění majetku ve výši asi 4 miliard Kč jediné fyzické osobě hlubocké větve Schwarzenbergů. Majetek zabrali nejprve Němci a majitele dali do koncentračních táborů. Kolaborace podle Benešova dekretu č. 16 proto nepřicházela v úvahu, a to ani přibližně. Komunisté však tento majetek chtěli. Proto na 65. schůzi Ústavodárského národního shromáždění ČSR v červenci 1947 (!) vystupuje poslanec Sedlák a zahajuje kampaň slovy: „Jan Adolf Schwarzenberg má dost peněz, aby roku 1660 koupil Třeboň, roku 1661 panství Hluboká, atd. Hluboká je koupena za 385 tisíc rýnských zlatých. Tyto miliony, přepočítáno do našich peněz, byly však na pracujícím lidu tohoto panství vydělány od té doby několikrát.“ Poslanec Bartuška končí svůj přednes takto: „Nebudu se již více zabývatí osobou Schwarzenbergovou. Jde nám o něco jiného, a sice o to, aby schwarzenberská doména zmizela, aby majetek byl zabrán bez náhrady, aby zemědělské půdy dostalo se českým rolníkům...“ A tak byl, z pohnutek nízkých a nečestných, přijat dne 13. srpna 1947 (!) zákon č. 143/1947 Sb., zákon, který ukradl majetek hlubocké větve Schwarzenbergů a převedl

jej na československý stát. To vše v srpnu 1947! Jan Antonín Baťa byl odsouzen ke ztrátě veškerého majetku 2. května 1947! Proto „Lex Schwarzenberg“ a proto i „Lex Jan Antonín Baťa“.

Historie nás učí bát se historicky velkých, fyzicky však malých postav. Lenin, Stalin, Mussolini, Goebbels a mnozí další byli muži drobných postav. Francouzi přesto nepřestanou obdivovat svého velkého fyzicky malého Napoleona, ač jinak opovrhují diktátorskými generály Jižní Ameriky, nazývajíce jejich vládu státním banditismem.

Jan Antonín Baťa byl velký Čech, jeden z největších Čechů. Navíc horoucně vlastenecký, čistý, ojedinělý. Do okamžiku své smrti bolestně nesl nespravedlivé odsouzení. Podle mého názoru byl odsouzen z pohnutek nízkých a malicherných. Jak se na jeho odsouzení podílel Edvard Beneš, o němž se traduje, že nezapomněl nikomu nic? Byl Beneš velký státník nebo se nechal ovládat i pohnutkami nízkými a malichernými? I na tuto otázku mohl dát odpověď obnovený proces s Janem Antonínem Baťou. A kdo má po roce 1989 zájem, aby se nemohla ani pootevřít naše tajemná česká třináctá komnata?

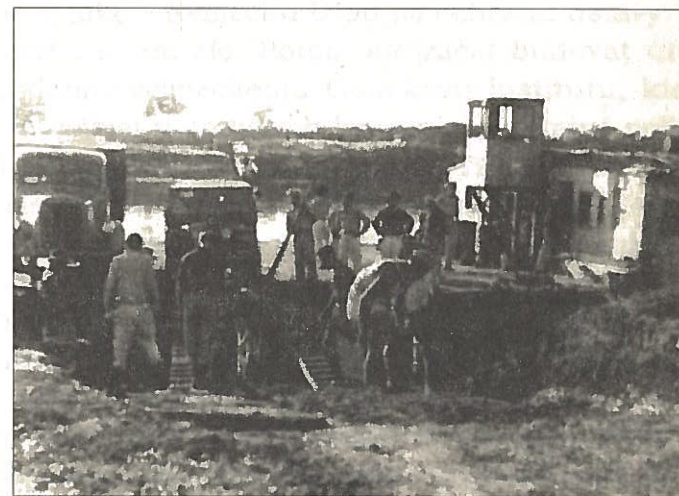
Jiří Šetina

generální prokurátor ČR v letech 1992-93

Polygon 7/1998, s. 36-39, Švýcarsko

Řeka Paraná a ústí jejího přítoku Rio Pardo, kde se nacházel přívoz z Presidente Epitacio na straně státu São Paulo do Porto XV v Mato Grosso (dnes Mato Grosso do Sul).

Přístaviště na břehu v Mato Grosso.

REŽIM BENEŠ – GOTTWALD

*Zkušenosti někdejšího žalobce Šetiny
se státním tabu*

Dobrý jeden rok – v letech 1992 a 1993 – byl **Jiří Šetina** v Praze generálním prokurátorem. Krátký čas. Měl to ale předvídat. Na co od převratu z konce roku 1989 sáhl, to mohlo skončit jedině jeho karambolem.

Nejprve pracoval právník Jiří Šetina v novém **Úřadu na ochranu Ústavy a demokracie**, bylo to něco jako v Německu Úřad na ochranu ústavy. To ještě celkem šlo. Potom ale začal budovat úřad podobný německému Gauckovu institutu, který měl pátrat v archivech komunistické tajné policie s ohledem na konkrétní osoby. Tím si žádné přátelé Šetina nezískal. Nová politická vrchnost jej podporovala jenom velmi málo. Schválila mu pouhých šestnáct lidí; on byl jediný právník. Jeho návrhy na organizaci úřadu byly zamítnuty. Ale něco se mu přece jen podařilo. Šetina odkryl spis agenta československé tajné služby, vyslaného do mnichovského Radia Svobodná Evropa k přípravě atentátu na její sídlo. Agent byl zatčen a v Praze odsouzen. To nemohlo Šetinovi prospět, protože

mnoho agentů z komunistických dob ještě sedělo ve státních institucích.

Ale osudným se mu stal hned další krok. Když se stal Jiří Šetina generálním prokurátorem, zřídil ve svém úřadu **Koordinační centrum pro dokumentaci a vyšetření zločinů v době od 8. května 1945 do 30. listopadu 1989**. Jakže? Politicky motivované zločiny v Československu již před komunistickým převratem, před 25. únorem 1948? Již v době, kdy v čele státu stál buržoazní Beneš jako prezident a v Československu vládly buržoazní strany a sociální demokraté společně s komunisty? Tím se dotkl státního tabu jménem Benešovy dekrety.

Generální prokurátor v Praze mohl takové rozsudky napadat před Nejvyšším soudem formou stížností pro porušení zákona. Tak se stalo také v případě podnikatele **Jana Antonína Bati**¹, odsouzeného dne 2. května 1947 Národním soudem v procesu zjevně odporujícím zásadám právního státu k 15 letům vězení. Proti Baťovi, majiteli celosvětového průmyslového a obchodního podniku, byla pořádána politická štvánice již od roku 1945. Komunistický vůdce Gottwald nemusel říci ani slovo, protože již monsignore Hála, ministr z katolicky orientované Lidové strany, označil Baťu za zločince a kolaboranta. Kolaborace (s německou

¹ - Francisco M. Arcanjo: Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati (Marek Belza, 2004, text podané stížnosti pro porušení zákona s. 188-191)

okupační moci) nebyla obžalovanému prokázána ani Národním soudem v květnu 1947; k odsouzení se přesto nějaké důvody našly. Komunisté dosáhli svého cíle: rozsudkem padl obrovský Baťův majetek do rukou státu. I takovými prostředky bylo Československo již ve třech letech před Gottwaldovým pučem v únoru 1948 bolševizováno.

Šetinův pokus ztroskotal. V roce 1994 shledal Nejvyšší soud, že období, v němž byl Jan Antonín Baťa odsouzen, je nutno považovat za právně uzavřené a neplatí pro něj kritéria platného práva. To je možno změnit jedině zákonem.¹ Předsedou Nejvyššího soudu byl v roce 1994 dnešní český ministr spravedlnosti (pozdější ombudsman Otakar Motejl – pozn. M. B.).

Stížnost generálního prokurátora Jiřího Šetiny z roku 1993 proti Baťovu odsouzení v roce 1947 alarmovala politické síly v Praze. Hodlá snad tenthle generální prokurátor napadat ještě další politické rozsudky z doby mezi koncem války a komunistickým uchopením moci? Jan Antonín Baťa byl odsouzen na základě Benešova dekretu číslo 16. Nemířil tedy Jiří Šetina proti Benešovým dekretům samotným? Snad dokonce i proti tomu, kterým byli v Československu Němci zbaveni práv a vystaveni útisku? Nebo dokonce i proti zákonu z 8. května 1946 o právoplatnosti jednání v sou-

¹ - Francisco M. Arcanjo: Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati (Marek Belza, 2004, text usnesení a odůvodnění Nejvyššího soudu s. 192-195)

vislosti s bojem za opětné nabytí svobody Čechů a Slováků, který nejenže zbavil trestnosti odporné činy vůči Němcům – včetně hromadného vraždění – spáchané do konce války, ale zcela je zahladil? Nemířil tedy Šetina proti vrcholům státního bezpráví Beneše a Gottwalda? Ano, přesně tak to myslel; sebezáchovný instinkt pražské politické garnitury neselhal.

Proti Šetinovi se zvedla bouře. Komunistická strana, sociálně demokratická strana, katolicky orientovaná Lidová strana – ti všichni proti němu agitovali. Distancovala se od něj i velká pravicově liberální strana. Noviny na něj útočily, předhazovaly mu kdeco a požadovaly buď jeho odstoupení nebo sesazení z úřadu. President republiky Havel Šetinu veřejně vyzval ke složení funkce; úřad by prý mohl opět vykonávat, pokud by se výtky proti němu ukázaly jako neodůvodněné. Nezvyklé počinání hlavy státu.

Koncem roku 1993 bylo zahájeno proti Šetinovi trestní stíhání s odůvodněním zvláštním jak v rovině právní, tak ve skutkové: porušování státního tajemství, urážka orgánu státní moci, ohrožení devizového hospodářství. Soud první instance Šetinu osvobodil ve všech bodech v řízení, jež se táhlo po tři roky. Přesto v květnu 1997 ohlásil dříve komunistický ústřední orgán Rudé právo, že Šetina půjde před soud znovu. A tak se i stalo. Druhá instance zrušila předchozí výrok v řízení, kterého se nesměl zúčastnit ani obžalovaný, ani

jeho obhájce. Od 1. ledna 1998 byla zrušena dvě trestní ustanovení, jejichž porušení bylo Šetinovi připisováno k tíži. Třetí bylo změněno tak, že nemůže zakládat žalobu proti Šetinovi. Trestní stíhání přesto zrušeno nebylo. V jakém stadiu se dnes nachází, co justice České republiky zamýšlí se Šetinou dále, to on sám netuší. V roce 2000 stojí proti trestní justici zrovna tak, jako kdysi v roce 1994.¹

Na sklonku roku 1948, když bylo Čechu Jiřímu Šetinovi šestnáct let, odsoudila komunistická justice jeho otce kvůli pokusu o útěk z republiky k pěti letům vězení. Ve vazbě a ještě potom musel pracovat v kaolinových závodech. Kaolinový prach mu zničil plíce tak, že roku 1957 zemřel. Syn směl studovat právní vědu, chtěl být advokátem, ale musel jít prokuratuře (*státnímu zastupitelství – pozn. M. B.*). Tam byl jedním z mála bez komunistické stranické legitimace. K politickým trest-

¹ - Trestní stíhání JUDr. Jiřího Šetiny v České republice trvalo plných 12 roků v letech 1993 – 2005. Dne 31. března 2005 vynesl Vrchní soud v Praze rozsudek sp. zn. 2 To 84/2004, který JUDr. Šetinu definitivně zprostil všech obvinění. Ve zdůvodnění se uvádí: „... že se vůbec nestal skutek v žalobě uvedený, nebo, že takový skutek nebyl trestným činem“. Po dobu dvanácti roků bylo tímto způsobem JUDr. Šetinovi znemožněno aktivní profesní i politické působení, což bylo zřejmě cílem od samého počátku.

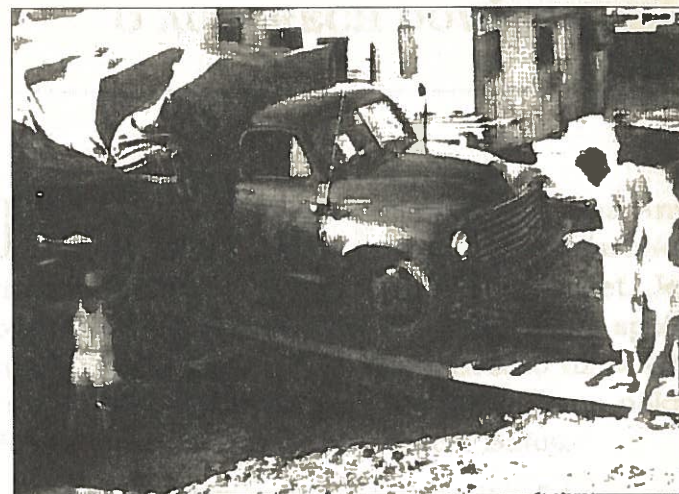
V posledním odvolání k Vrchnímu soudu v Praze JUDr. Šetina napsal, že „... nepřetržitě dvanáctileté trestní stíhání vyžadovalo hodně nezalosti a hodně zlé vůle české justice“. V roce 2004 podal JUDr. Jiří Šetina žalobu na Českou republiku k Evropskému soudu ve Strasbourgu. (M. B.)

ním kauzám ho proto nikdy nepustili. Roku 1966 z prokuratury odešel s prohlášením, kde jako důvod uvedl, že nechce dále sloužit trestní justici, která nakládá s právem takovým způsobem. Na to tři prokurátoři požadovali jeho zatčení. Nastával už ale soumrak stranického šéfa Novotného a režim povoloval své sevření. A tak mohl Šetina nastoupit jako tajemník do Svazu malířů, grafiků a výtvarných umělců. Jako jediný bezpartijní tajemník kulturního svazu. V roce 1967 se spolupodílel na uspořádání první necenzurované výstavy maleb v sovětském bloku, která se stala tématem debat politického byra. Druhou necenzurovanou výstavu v roce 1969, rok po sovětském vpádu, uzavřela tajná policie. Šetina se záhy ocitl na ulici a dál se protloukal jako dělník. Dnes si ke svému důchodu 410 marek (*asi 205 euro – pozn. M. B.*) přivydělá něco jako advokát – zastupuje zejména osoby poškozené z politických důvodů; často od nich ani nepožaduje žádný honorář. Tak si žije v Praze Jiří Šetina, který se jako generální prokurátor chtěl dotknout režimu Beneše a Gottwalda.

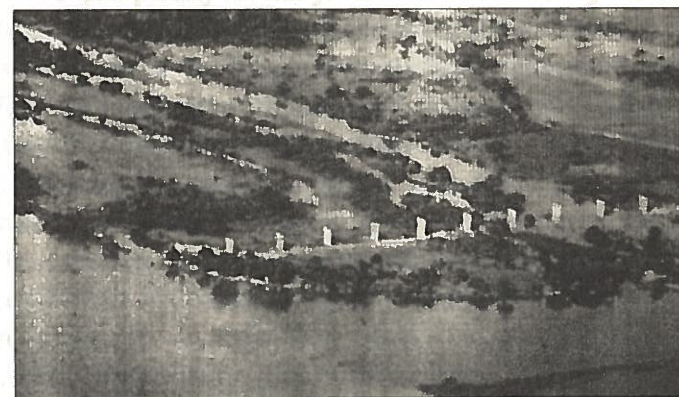
Johann Georg Reissmüller

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 18. dubna 2000

Spolková republika Německo

Nesmírně problematický převoz osob a zboží nákladním autem přes řeku.

První pilíře mostu přes řeku Paraná, uvedeného do provozu v den úmrtí Jana Antonína Bati v srpnu 1965 a nazvaného jeho jménem.

O AUTORECH DOVĚTKU

Edita se narodila jako třetí dcera Jana Antonína Bati. Druhý z autorů - comte (armádní důstojník) Nelson je její manžel a Janův zeť. Jeho otec José Alfredo de Oliveira pracoval u společnosti Viação São Paulo – Mato Grosso už za časů bratrů Slomanových a ve službách firmy pokračoval i po jejím zakoupení Janem Baťou.

Ještě předtím, než se seznámil s Editou, spolupracoval comte Nelson intenzivně s budoucím tchánem. U různých úřadů, jak státních, tak federálních, přitom úspěšně využíval svých styků, které mu poskytovala jeho hodnost důstojníka válečného námořnictva. Jedním z jeho hlavních výsledků bylo udělení brazilského občanství Janu Baťovi v rekordní lhůtě šesti měsíců přes námítky a úsilí československé vlády. Tento akt byl zdůvodněn jako národní zájem s rozhodující pomocí zetě presidenta Gaspara Dutry poslance Novelliho Jr., comte Roberta Assunçãa z presidentova vojenského kabinetu a také ministra spravedlnosti a poslance za stát São Paulo dr. Benedita Costy Leite. Skutečným počátkem práce comte Nelsona jako pobočníka Jana Bati bylo odvrácení pokusu československé vlády o převzetí firmy Viação São Paulo – Mato Grosso zde v Brazílii. Její akcie byly

zakoupeny společností Baťa a. s. Zlín, která byla majetkem Jana Bati, zkonfiskovaným roku 1946 československou vládou.

Pověřenec československé vlády dr. Jiří Udržal společně se svým zástupcem Františkem Štěpánkem najali jako advokáta vyslance Joãa Neves da Fontouru. Informace o již připraveném procesu se dostala k příteli rodiny comte Nelsona panu Humbertu Soarezovi de Pinho, který zavčas varoval Nelsonova otce. Tak bylo možno pokusu zabránit podáním právního sdělení na ministerstvo financí a tím překazit předání akcií českým emisarům. Comte Nelson pak spolu s právníky dr. Carlosem Bilbaem Gamou a dr. Armandem Rochem Souzou dosáhli toho, aby záležitost akcií společnosti Viação São Paulo – Mato Grosso byla předložena ke Komisi válečných oprav. Ta byla složena z představitelů všech ministerstev brazilské vlády pod předsednictvím vyslance Hildebranda Accioliho. Komise jednohlasně rozhodla, že akcie jsou majetkem Jana Bati. Veškerá odvolání, o něž se československá vláda pokusila, byla jednohlasně zamítnuta.

Častá přítomnost Edity u neustálých jednání mezi Nelsonem a Janem Baťou v roce 1945 postupně přerostla v námluvy a nakonec vedla k jejich zasnoubení dne 1. ledna 1947.

V tomtéž roce se Janu Baťovi navzdory americkým intervencím podařilo dosáhnout audience

u presidenta Eurica Gaspara Dutry, při níž mu předložil žádost o zásah brazilské vlády v zemích, kde mu byly vyvlastněny jeho podniky. V tomto pokusu spatřoval cestu, jak přes mezinárodní dohody obdržet náhrady za konfiskované majetky. Představil presidentovi rovněž plány výstavby deseti průmyslových měst v několika brazilských státech, jejichž rozvoj měl být financován právě ze zdrojů z náhrad za znárodněné podniky.¹ Činností bratrů Dullesových a řady různých brazilských úřadů, především ministerstva zahraničí, skončily projekty uložením v archivech a už nikdy o nich nebylo slyšet.

V září roku 1948 oslavili Edita a Nelson svou svatbu a vypravili se do Evropy na líbánky, spojené ovšem s posláním od Jana Bati. Měli zjistit zdejší situaci a navštívit, co jim bude umožněno. Ubytovali se v Paříži v rodinném domě, patřícím mamince – Marii Baťové (manželce Jana Bati rozené Gerbecové, nikoli vdově Tomáše Bati Sr., rovněž Marii, ovšem rozené Menčíkové – pozn. M. B.). Navštívili dva francouzské podniky včetně Bataville. Kontaktovali též švýcarského právníka Jana Bati profesora Haussana a ředitele švýcarského závodu v Möhlinu pana Šimsu, ale zde jim už nebylo umožněno podnik navštívit.

¹ - Francisco M. Arcanjo: Svět porozumí. Příběh krále bot Jana Antonína Bati (Marek Belza, 2004, s. 148-151)

Po návratu do Brazílie a zpět do své vojenské funkce byl comte Nelson povolán a dostal čestný úkol převzít letadlovou loď *Minas Gerais*, zakoupenou ministerstvem námořnictva od holandské vlády. Zanedlouho však Jan Baťa radikálně změnil plány svého zetě rozsáhlým dopisem ze dne 10. listopadu 1948, v němž ho pozval, aby se ujal rozvoje firmy ve státě Mato Grosso. Zde citujeme některé úryvky z tohoto dopisu:

„Naše oddělení v Mato Grosso je ze všech největší. Má asi 300.000 ha plochy, která může ale být rozšířena až na milión hektarů. Čekají na svého pána, jehož pozice může být taková, jakou by si uměl nebo stačil vypracovat. Chtěl bych tuto pozici pro Tebe a pro Editu.“

V jiné části téhož dopisu čteme: „Víc jak tucet lidí jsem tam poslal, aby si v zastoupení počínali jako správci. Dopadli špatně. Místo toho aby kolem sebe utvořili život, neuspěli, protože jim scházela takzvaná civilizace. Elektrické světlo a tekoucí voda a ovšem a hlavně můj dozor. Žádný z dvanácti si nedovedl utvořit kolem sebe silnou základnu, která by mu dala podporu.“

Většina z nich byli Češi, jenom malá část tuzemců s českým vedením. Výsledkem bylo, že Nelson a Edita vyměnili Evropu za Mato Grosso a šli průkopničit.

Nelson byl zvolen radním v Indianě, malém městečku ve státě São Paulo, kde měl Jan Baťa

pozemky, pilu a jiné podniky, kde se pěstovala bavlna, burské oříšky atd. Od námořnictva dostal dovolenou na dobu trvání svého mandátu a mohl se tak věnovat záležitostem svého tchána. Využil skutečnosti, že pocházel z Cuiabá, hlavního města státu Mato Grosso, a měl tam četné rodinné a politické styky u vládních orgánů. To vše přinesl do kraje nově zrozeného *nuklea* (kolonizačního jádra) Bataguassú. Nečekaný rozvoj umožnil už v roce 1952 výstavbu silnice mezi Porto Quinze a Campo Grande. V prvních těžkých začátcích projektu Bataguassú, od okamžiku, kdy se ujal vedení kolonizace, byl mu nápomocen Zdeněk Pracuch, Čech a absolvent Baťovy školy práce, se svou manželkou Marií Pracuchovou. Dále také budoucí starosta Enio Martins a jeho manželka Diva Camara Martins, tehdejší guvernér státu Mato Grosso dr. Arnaldo Estevão de Figueredo a jeho podvůlkrát zvolený následník dr. Fernando Correia da Costa se svým bratrem a poslancem Ytrio Correia da Costou; konečně také guvernér João Ponce de Arruda a ještě mnoho dalších, kteří, i když zde nejsou jmenováni, měli na úspěchu projektu podstatnou zásluhu.

Objevily se i vzájemné neshody. Po Vánocích roku 1951, když Edita a Nelson nepřijeli do Batatuby jak bylo zvykem, napsal Jan Nelsonovi dopis ze dne 20. února 1952, kde mu vyčetl jeho nepřítomnost a problémy, které to způsobilo v práci. Uvědomil ho o rozhodnutích, kterými se měnily

dohodnuté plány a časový harmonogram vypracovaný a uskutečňovaný v kraji zetěm, a to na jeho vlastní zodpovědnost. Celá situace nakonec vyústila v Nelsonův odchod z jeho pozice.

V dopisu ze dne 20. února 1953 napsal Jan Baťa svému synovci Josefu Hlavničkovi, jehož pozval, aby zaujal zeťovo místo při vedení důležitého oddělení v Mato Grosso: „Milý Jožku, čekal jsem, že přijedeš spolu s Mitrovicem (Nelsonův švagr, jenž pracoval v Indianě ve službách Jana Bati), abys ukázal předpoklady (pracovní plány na jeden semestr) pro Bataguassú, kde jsem se chystal svěřit Ti vedení mých podniků a ukázat tak Tvoje schopnosti. Mitrovic přijel ale sám s předpoklady jenom pro Indianu.“

Dále Jan Baťa pokračuje: „Vysvětlil jsi prý Mitrovicovi a ostatním, že Tě teď posílám do Bataguassú, kde můj zeť comte Nelson neuspěl. Ty víš, že já jsem nikdy nepovažoval jeho výpověď za neúspěch. Po pravdě comte Nelson nedostal výpověď, ale přinesl mi neodvolatelné odstoupení z vysoké pozice, která mu byla svěřena, protože nesouhlasil s rozhodnutím svého tchána, jež zasahovalo do hierarchie jím vykonávaného vedení.“ Jan Baťa se pokoušel přesvědčit svého zetě více než rok, aby své rozhodnutí změnil. Nedomluvili se. Ale přes to všechno comte Nelson nepřerušil ani na okamžik svou podporu a pomoc v Janově přetěžkém a nerovném boji. Nadále také pomáhal a poskytoval politickou podporu při řešení různých

ných problémů, na které jeho následovníci v Mato Grosso naráželi. Během více než tří let comte Nelson, jeho manželka a podřízení spolupracovníci zaseli seménko, vypěstovali rostlinku a proměnili ji v hustý les a zároveň tak pomohli Janu Baťovi uskutečnit řadu plánů. Odpověď Jana Bati synovci Jožkovi zavřela ústa mnoha lidem, libujícím si ve vytváření veřejných tajemství.

Mezi léty 1945 a 1965 si vyměnil Jan Baťa se svým zetěm více než 800 dopisů. Týkaly se všech možných témat a záležitostí. Zpočátku byly plné nadějí a důvěry ve spravedlivé výsledky procesů a poctivost úřadů. Po nějakém čase se v nich začaly odrážet pochybnosti o způsobu, jakým soudy v cizině pohlížely na Janova práva, opovrhující pravdou ve prospěch jeho odpůrců. V některých si Jan Baťa až zoufal kvůli nedostatečné a vlastně žádné pomoci ze strany brazilských úřadů. Jeho otcovské jednání, kterým oslovoval svého zetě, bylo jen na krátkou dobu přerušeno v důsledku uměle vzniklého nedorozumění. Brzy se však vrátilo do obvyklých kolejí, protože zeť nadále vynakládal veškeré své úsilí na obranu v jeho kauze. U guvernéra Fernanda Correia da Costy dosáhl jmenování Jana Bati na pozici představitele či vyslance státu Mato Grosso, jehož posláním bylo povzbuzovat zájem Evropanů o věci kolonizace, migrace a investic ve prospěch rozvoje státu Mato Grosso. Guvernér vystavil Janu Baťovi pověřovací dopis pro bavorského předsedu vlády Franze Jo-

sefa Strausse, kterým jej zmocňoval ke sjednání finanční podpory přistěhovalců do státu Mato Grosso a také pro přesun brazilských migrantů z chudobných oblastí.

Je třeba také připomenout událost, kdy comte Nelson poskytl Janu Baťovi pozemky o výměře 72.000 ha na severu státu Mato Grosso, které odkoupil od státu. Jan Baťa měl totiž dluh v bance Laboucher v Holandsku, zaručený 900 akcií holandské firmy Bata Best. Holandská justice tehdy rozhodla v řízení, jež proti němu vedl Tomáš Jr., že majetek patří Janu Baťovi. Jednání o prodeji se neuskutečnilo, protože Tomáš Jr. a jeho právníci zasáhli a ovlivnili paní hraběnku von Pappenheim, že prý Jan Baťa prodává majetek, který mu nepatří, a že ona tak přijde o svoje peníze. Tomáš Jr. se ale nepodařilo získat co chtěl, protože banka Laboucher půjčku prodloužila oproti záruce zmíněnými pozemky. Jan svému zeti poděkoval během rodinné sešlosti v Batatubě a daroval mu 100 úhorů v Batayporã, o které se Nelson zajímal a chtěl si je koupit. Zanedlouho se Jan Baťa také pokusil Nelsona přesvědčit, aby ke svému jménu přijal příjmení Baťa a dokonce napsal právníku Haroldu Stassenovi, aby s ním tak jednal. Je jasné, že se to neuskutečnilo a Nelson nakonec tchánovi vysvětlil, že to v této zemi není zvykem a poděkoval mu za udělenou poctu.

Zůstává zde ale okolnost, že krátká roztržka mezi nimi právě v době, kterou můžeme považo-

vat za kritickou pro osudy Jana Bati v boji proti jeho synovci, přinutila Jana vyhledávat kontakty osobně anebo přes svého tajemníka Františka Šmída. To přineslo zpoždění opatření federálních úřadů podle návrhů admirála Lucia Meiry a jejich odložení *ad acta* na základě stanoviska generálního prokurátora Brazilské republiky.

Most přes řeku Paraná byl důležitou součástí plánu na rozvoj údolí této mohutné řeky, předaného Janem Baťou guvernérovi dr. Arnaldu de Figueredovi (1946-1951). Ten ho posléze postoupil guvernérovi Fernandu Correia da Costovi začátkem jeho prvního mandátu (1951-1956). Most byl pak postaven nejenom díky úsilí tohoto guvernéra, ale i jeho nástupce Joãa Ponce de Arrudy a s účinnou podporou admirála Lucia Martinse Meiry, jenž za vlády presidenta Jocelina Kubitcheka zastával funkci ministra silniční dopravy a veřejné výstavby. Neměli bychom opomenout ani zásluhy guvernéra státu São Paulo Lucia Nogueiry Garceze a poslance Josého Fontenillase Fragelliho.

Most přes Paraná, velkolepé dílo pro rozvoj celého kraje, byl oficiálně otevřen v den smrti Jana Bati. Pozvání presidenta Castela Branca k účasti na otevření mu bylo doručeno již na nemocniční lůžko. Pověřil tedy svého zetě a dceru, aby ho na oslavách zastoupili. Když se potom vrátili do São Paula, našli už Jana Baťu zesnulého.

ČeskýCzech
dialogDialogue měsíčník s patnáctiletou tradicí

Chcete vědět, jak žijí Češi po celé zeměkouli?
Je pro vás historie vlastního národa důležitá pro pochopení jeho současnosti?

Čtěte Český dialog

nezávislý časopis, jedinečný svým zaměřením

- ▶ pomáháme udržovat kontakty s kraji
- ▶ dáváme prostor názorům čtenářů z celého světa
- ▶ sledujeme osudy Čechů v zahraničí
- ▶ články v češtině i angličtině

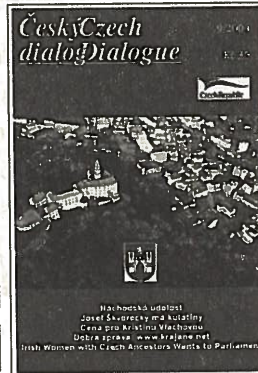
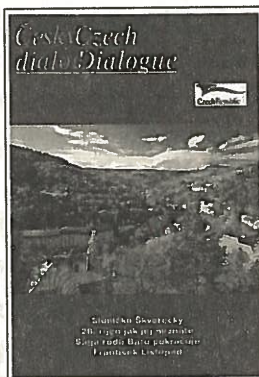
Časopis je rozšiřován pouze prostřednictvím předplatného a v síti knihkupectví Academia v Praze, Brně a v Ostravě, v zahraničí prostřednictvím Českých center.

Ukázkové číslo zašleme zdarma.

Adresa redakce:
Legerova 61, Praha 2, 120 00
Tel.: /fax: +420 224 941 149,
tel.: 224 941 976 l. 221,
e-mail: strizovska@seznam.cz,
m.fialkova@centrum.cz

www.cesky-dialog.net

**HLEDEJTE S NÁMI
ČESKOU IDENTITU!**

víc, než jen kniha

Francisco M. ARCANJO

SVĚT POROZUMÍ

Příběh krále bot
Jana Antonína Bati

SVĚT POROZUMÍ

Francisco
Moacir
Arcanjo

Příběh krále bot
Jana Antonína Bati

Vychází jako příspěvek k úsilí o rehabilitaci československého průmyslníka.

Knihu objednejte e-mailem nebo poštou na adresách:

Nakladatelství MAREK BELZA
Pražská 726/73, Krásná Lípa 407 46, Czech Republic
E-mail: mbelza2002@yahoo.com

V objednávce uvádějte jméno a úplnou doručovací adresu.
Cena v ČR je 199 Kč + poštovné 69 (dobírka) nebo 26 Kč (faktura)
Pro zaslání mimo ČR je celková cena 17 EUR nebo 20 USD

Edita Baťová de Oliveira
Nelson Verlangieri d'Oliveira

Dovětek

Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše

Jazyková úprava a redakce Marek Belza
Montáž na obálce s využitím ilustrace Vladimíra Hrocha
a podkladů Nakladatelství Lípa – A. J. Rychlík, Vizovice

Vydal **MAREK BELZA**
nakladatel v Krásné Lípě
Pražská 726/73, Krásná Lípa, 407 46
v edici Lusitanica, svazek 2.
Tisk Josef Havelka – JH&C
Kpt. Jaroše 292, Mělník 276 01
1. vydání, 2005

ISBN 80-903360-4-3 (brož.)

Knihy Nakladatelství Marek Belza žádejte
u svého knihkupce nebo na adrese nakladatelství
E-mail: mbelza2002@yahoo.com
<http://mbelza.sweb.cz>